

Lov om toll og vareførsel (tolloven)

Dato	LOV-2007-12-21-119
Departement	Finansdepartementet
Sist endret	LOV-2018-06-15-38 fra 20.07.2018
Publisert	I 2007 hefte 13
Ikraftredelse	01.01.2009
Endrer	LOV-1966-06-10-5
Kunngjort	21.12.2007 kl. 15.45
Korttittel	Tolloven – toll

Kapitteloversikt:

Kapittelinndeling

Kapittel 1. Alminnelige bestemmelser (§§ 1-1 - 1-8)

Kapittel 2. Om tollskyld (§§ 2-1 - 2-5)

Kapittel 3. Trafikken til og fra tollområdet (§§ 3-1 - 3-7)

Kapittel 4. Tollbehandling (§§ 4-1 - 4-34)

I. Fellesbestemmelser om tollbehandling (§§ 4-1 - 4-3)

II. Deklareringsplikt (§§ 4-10 - 4-13)

III. Tollekspedisjon (§§ 4-20 - 4-27)

IV. Lagring av ufortollet vare (§§ 4-30 - 4-34)

Kapittel 5. Tollfritak (§§ 5-1 - 5-9)

Kapittel 6. Tollfritak for vare som skal gjenutføres (§§ 6-1 - 6-5)

Kapittel 7. Grunnlag for beregning av toll (§§ 7-1 - 7-20)

I. Fellesbestemmelser om beregningsgrunnlaget (§§ 7-1 - 7-6)

II. Særlige bestemmelser om varens tollverdi (§§ 7-10 - 7-20)

Kapittel 8. Preferansetoll – varers opprinnelse (§§ 8-1 - 8-6)

Kapittel 9. Tollnedsettelse i budsjettåret (§§ 9-1 - 9-5)

Kapittel 10. Handelstiltak (§§ 10-1 - 10-7)

Kapittel 11. Refusjon av toll ved gjenutførsel (§§ 11-1 - 11-5)

Kapittel 12. Særlige forvaltningsregler (§§ 12-1 - 12-18)

Kapittel 13. Almennelige bestemmelser om tollkontroll (§§ 13-1 - 13-12)

Kapittel 14. Tollsamarbeid med annen stat (§§ 14-1 - 14-9)

Kapittel 15. Tilbakehold av varer som krenker immaterialrettigheter (§§ 15-1 - 15-5)

Kapittel 16. Straff og andre reaksjoner (§§ 16-1 - 16-19)

Kapittel 17. Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og opphevelse av og endringer i andre lover (§§ 17-1 - 17-3)

Jf. tidligere lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven).

Kapittelinndeling

Kap. 1 Almennelige bestemmelser

Kap. 2 Om tollskyld

Kap. 3 Trafikken til og fra tollområdet

Kap. 4 Tollbehandling

I. Fellesbestemmelser om tollbehandling

II. Deklareringsplikt

III. Tollekspedisjon

IV. Lagring av ufortollet vare

Kap. 5 Tollfritak

Kap. 6 Tollfritak for vare som skal gjenutføres

Kap. 7 Grunnlag for beregning av toll

I. Fellesbestemmelser om beregningsgrunnlag

II. Særlige bestemmelser om varens tollverdi

Kap. 8 Preferansetoll

Kap. 9 Tollnedsettelse i budsjettåret

Kap. 10 Handelstiltak

Kap. 11 Refusjon av toll ved gjenutførsel

Kap. 12 Særlige forvaltningsregler

Kap. 13 Almennelige bestemmelser om tollkontroll

Kap. 14 Tollsamarbeid med annen stat

Kap. 15 Tilbakehold av vare som krenker immaterialrettigheter

Kap. 16 Straff og andre reaksjoner

Kap. 17 Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og opphevelse av og endringer i andre lover

Kapittel 1. Almennelige bestemmelser

§ 1-1. Definisjoner

I denne loven menes med:

- a) *Fartøy*: Ethvert transportmiddel til vanns.
- b) *Forpassing*: Sending av ufortollet vare i tollområdet.
- c) *Fortolling*: Tollbehandling som innebærer at ufortollet vare frigjøres fra tollmyndighetenes befatning og går over i fri disponering.
- d) *Fører*: Den som i hvert enkelt tilfelle har kommandoen på et transportmiddel.
- e) *Luftfartøy*: Ethvert transportmiddel i luften.
- f) *Toll*: Pålegg om betaling til statskassen slik som bestemt i Stortingets vedtak om toll og loven her.
- g) *Tollager*: Godkjent lagringssted for ufortollet vare.

- h) *Tollekspedisjon*: Tollbehandling som innebærer at tollmyndighetene gir tillatelse til:
 - 1. at varen fortolles,
 - 2. at varen forpasses,
 - 3. at varen transitteres,
 - 4. at varen utføres, eller
 - 5. at det på annen måte kan disponeres over varen uten at den fortolles.
- i) *Tollområdet*: Det norske fastland med tilhørende territorialfarvann, men ikke Svalbard, Jan Mayen og Norges biland.
- j) *Tollskyldner*: Enhver som har tollskyld ved fortollet eller ufortollet vare.
- k) *Transittering*: Transport av vare under kontroll av tollmyndighetene mellom to steder der minst én landegrense krysses underveis.
 - l) *Transportmiddel*: Enhver innretning som kan brukes til transport av vare.
- m) *Vare*: Alt som behandles som vare etter Stortingets vedtak om toll.
- n) *Vareførsel*: Det forhold at en vare innføres til, eller utføres fra, tollområdet.

§ 1-2. Lovens saklige virkeområde – plikt til å svare toll

- (1) Denne loven får anvendelse på enhver vare som innføres til eller utføres fra tollområdet.
- (2) Ved innførsel av vare skal det svares toll til statskassen i samsvar med de bestemmelser som er gitt i denne loven, og de satser som er fastsatt i Stortingets vedtak om toll.

0 Endret ved lover 25 juni 2010 nr. 42, 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017).

§ 1-3. Lovens stedlige virkeområde

- (1) Denne loven får anvendelse i tollområdet.
- (2) Lovens bestemmelser om kontroll og grensetollsamarbeida får også anvendelse i den tilstøtende sone utenfor territorialfarvannet.
- (3) Departementet kan gi forskrift om lovens anvendelsesområde etter første og annet ledd, herunder i hvilken utstrekning de enkelte bestemmelsene får anvendelse:
 - a) på trafikk til og fra boreplattformer, utvinningsanlegg og lignende på havet, i forbindelse med utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster, og
 - b) i særskilte kontrollområder opprettet etter kapittel 14.

§ 1-4. Anvendelse av lovens kontrollbestemmelser på fremmed territorium

- (1) Lovens bestemmelser om kontroll kan anvendes på annen stats territorium i den utstrekning avtale med vedkommende stat åpner for dette.
- (2) Lovens anvendelse på fremmed territorium skal kunngjøres av departementet i forskrift.
- (3) Departementet kan gi forskrift om lovens anvendelse på fremmed territorium etter denne paragraf, herunder fastsette at tollmyndighetene skal gjøre innholdet i forskriften kjent for publikum ved oppslag eller på annen måte, ved de tollsteder som befinner seg i eller i nærheten av vedkommende grenseområde.

§ 1-5. Tollmyndighetenes oppgaver etter denne loven

- (1) Tollmyndighetene skal:
 - a) beregne og fastsette toll i samsvar med denne loven og etter gjeldende tollsatser,
 - b) beregne og fastsette andre avgifter i den utstrekning det følger av lov eller instruks,
 - c) føre kontroll med vareførselen til og fra tollområdet, og med at gjeldende lovbestemmelser om vareførselen overholdes.
- (2) Departementet kan gi forskrift om organiseringen av tolltjenesten og tollmyndighetenes oppgaver etter denne loven, herunder om tollmyndighetenes samarbeid med andre forvaltningsorganer.

§ 1-6. Kunngjøring av tollsatser mv.

- (1) Departementet skal på egnet måte kunngjøre:
 - a) de ordinære tollsatser og preferansetollsatser som gjelder for budsjettåret, slik disse er fastsatt av Stortinget,
 - b) forvaltningsvedtak i budsjettåret om generelle endringer av de tollsatsene som Stortinget har fastsatt. Tilsvarende gjelder for tildeling av importrettigheter ved auksjon eller på annen måte etter kapittel 9, og
 - c) nye tariffoppdelinger eller endrede tariffoppdelinger.
- (2) Kunngjøring i Norsk Lovtidend etter forvaltningsloven § 38 kan unnlates for kunngjøringer etter denne paragraf.
- (3) Departementet kan gi forskrift om kunngjøring av tollsatser og tariffoppdelinger. Forvaltningsloven kapittel VII Om forskrifter gjelder ikke.

§ 1-7. Periodisering

- (1) Hvis ikke noe annet er bestemt i denne paragraf, skal toll svares etter tollsatsen som gjelder på det tidspunkt en fullstendig utfylt deklarasjon er mottatt av tollmyndighetene.
- (2) For vare som er frigjort før fortolling har funnet sted, skal toll svares etter tollsatsen som gjaldt da varen ble frigjort.
- (3) For vare som deklarerer før den innføres, skal likevel toll svares etter gjeldende tollsats på innførelstidspunktet.
- (4) For ulovlig innført vare, skal toll svares etter tollsatsen som gjaldt på innførelstidspunktet.
- (5) Ved ulovlig disponering over vare som er innrømmet tollfritak etter kapittel 6, skal toll svares etter tollsatsen som gjaldt da fritaket ble innrømmet. Ved annen ulovlig disponering, skal toll svares etter tollsatsen som gjaldt da den ulovlige disponeringen tok til. Tollsatsen skal likevel ikke være lavere enn tollsatsen som ville ha kommet til anvendelse ved lovlig opptreden.
- (6) Departementet kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om periodisering etter denne paragraf.

§ 1-8. Forholdet til forvaltningsloven

Forvaltningsloven gjelder for tollmyndighetenes virksomhet hvis ikke annet er bestemt i denne loven.

Kapittel 2. Om tollskyld

§ 2-1. *Tollskyld*

- (1) Tollskyld er en forpliktelse til å svare toll.
- (2) For vare som fortolles oppstår tollskyld når:
 - a) varen fortolles, eller
 - b) vilkår for tollfritak eller tollnedsettelse ikke lenger er oppfylt.
- (3) For ufortollet vare oppstår tollskyld når:
 - a) vilkår for midlertidig tollfritak ikke lenger er oppfylt, eller
 - b) lovens forpliktelser i forbindelse med innførsel, transport, lagring eller annen disponering av varen ikke overholdes.
- (4) Departementet kan gi forskrift om når tollskyld oppstår etter denne paragraf.

§ 2-2. *Tollskyldner ved fortollet vare*

- (1) For vare som fortolles, er den deklarererte mottakeren av varen tollskyldner.
- (2) Der den deklarererte mottakeren representerer en annen juridisk eller fysisk person, er også den som er representert, tollskyldner.
- (3) Den som i forbindelse med deklarereringen av en vare har gitt opplysninger som fører til at tollskyld helt eller delvis ikke oppkreves, er tollskyldner i tillegg til mottakeren, dersom vedkommende visste eller burde ha visst at opplysningene var feilaktige.
- (4) Departementet kan gi forskrift om hvem som er tollskyldner etter denne paragraf.

§ 2-3. *Tollskyldner ved ufortollet vare*

- (1) Ved manglende oppfyllelse av vilkår for midlertidig tollfritak etter kapittel 6, er den som er ansvarlig for å oppfylle vilkårene, tollskyldner.
- (2) Ved manglende overholdelse av lovens forpliktelser i forbindelse med innførsel, transport, lagring eller annen disponering av varer, er den som er ansvarlig for å overholde forpliktelsene, tollskyldner.
- (3) Den som har medvirket til manglende overholdelse av forpliktelsene eller vilkårene er også tollskyldner, dersom medvirkeren visste eller burde ha kjent til den manglende overholdelsen.
- (4) Den som har ervervet eller oppbevart varen er også tollskyldner, dersom vedkommende på tidspunktet for mottak av varen visste eller burde ha visst at forpliktelsene eller vilkårene ikke var overholdt.
- (5) Departementet kan gi forskrift om hvem som er tollskyldner etter denne paragraf.

§ 2-4. *Solidaransvar for tollskyld*

(1) Dersom flere tollskyldnere har samme tollskyld, hefter de solidarisk overfor tollmyndighetene.

(2) Departementet kan gi forskrift om solidaransvar for tollskyld etter denne paragraf.

§ 2-5. Tollskyld for vare som sendes i henhold til internasjonal avtale om tollforenklinger

(1) For ufortollet vare som tillates sendt i henhold til internasjonal avtale om tollforenklinger som Norge har tiltrådt, plikter garantisten å svare toll dersom det disponeres over varen i strid med tillatelsen.

(2) Garantistens ansvar etter første ledd gjelder uten hensyn til de øvrige bestemmelsene om tollskyld i dette kapittel.

(3) Departementet kan gi forskrift om garantistens plikt til å svare toll etter denne paragraf.

Kapittel 3. Trafikken til og fra tollområdet

§ 3-1. Varslings-, melde- og fremleggelsesplikt mv.

(1) Den som bringer en vare til eller fra tollområdet, skal gi forhåndsvarsel til tollmyndighetene om varen.

(2) Enhver som bringer en vare til eller fra tollområdet, plikter å melde fra om dette til tollmyndighetene, og å fremlegge eller oppgi varen for kontroll. Tilsvarende gjelder plikt til å registrere varen.

(3) Varslings-, melde-, fremleggelses-, oppgave- og registreringsplikten etter første og annet ledd gjelder likevel ikke person som bare bringer med vare som:

- a) ved innførselen er toll- og avgiftsfritt reisegods etter § 5-1 første ledd bokstav a og § 6-1 første ledd bokstav a, og som kan innføres uten spesielle tillatelser, eller
- b) ved utførsel er unntatt fra deklareringsplikten etter § 4-1 1, og som kan utføres uten spesielle tillatelser.

(4) Tollmyndighetene kan innføre forenklete rutiner for pliktene etter annet og tredje ledd på grenseoverganger, fergeterminaler, flyplasser og andre innpasseringssteder, dersom forholdene ligger til rette for det.

(5) Tollmyndighetene kan autorisere foretak. Autoriserte foretak kan pålegges mindre omfattende plikter etter første ledd og innrømmes lettelser ved kontroll.

(6) Departementet kan gi forskrift om pliktene etter denne paragraf, herunder om unntak fra pliktene. Departementet kan også gi forskrift om autorisering av foretak, herunder om vilkår for å bli autorisert og om tilbakekall av autorisering, og om lettelser fra varslingsplikt etter første ledd og ved kontroll etter femte ledd.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 1 mars 2009 for annet til sjette ledd, ikr. 1 juli 2009 for første ledd iflg. res. 27 feb 2009 nr. 256).

§ 3-2. Bestemmelsessted ved ankomst til tollområdet

(1) Føreren av et transportmiddel som ankommer tollområdet på vei til innenriks sted, plikter å sørge for at transportmiddelet går direkte til sted hvor tollmyndighet er stasjonert, med mindre tollmyndighetenes tillatelse til å gå til annet sted er innhentet på forhånd.

(2) Tollmyndighetene kan pålegge fører av fartøy eller luftfartøy å følge bestemte fly- eller seilingsleder, og kan pålegge fører av motorvogn som er på vei til eller fra tollområdet å følge bestemte veier.

(3) Departementet kan gi forskrift om plikter for fører av transportmiddel etter denne paragraf, herunder fremgangsmåte for innhenting av tillatelse, om fly- og seilingsleder, og om unntak fra pliktene.

§ 3-3. Meldeplikt om ankomst til bestemmelsessted i tollområdet

(1) Føreren av et fartøy eller luftfartøy plikter å melde fra til tollmyndighetene om ankomst til sted i tollområdet. Fører av motorvogn og tog kan pålegges tilsvarende meldeplikt. Melding kan gis av andre på førerens vegne.

(2) Departementet kan gi forskrift om meldeplikten etter denne paragraf, herunder om når og hvordan melding skal gis, hva meldingen skal inneholde og om unntak fra meldeplikten.

0 Endret ved lover 13 des 2013 nr. 124 (ikr. 1 jan 2014), 20 juni 2014 nr. 35.

§ 3-4. Lossing

(1) Vare må ikke losses eller på annen måte fjernes fra et transportmiddel som er ankommet tollområdet, før tollmyndighetene har gitt tillatelse til dette. Ved lossing i nødstilfelle plikter føreren snarest mulig å melde fra til tollmyndighetene om lossingen.

(2) Føreren av et transportmiddel som ankommer tollområdet, eller den som handler på dennes vegne, plikter umiddelbart å registrere medbrakt vare etter gjeldende bestemmelser.

(3) Departementet kan gi forskrift om lossing og registrering etter denne paragraf, herunder fastsette at lossing bare kan finne sted ved bestemte steder, til bestemte tider eller i bestemte områder, og om unntak fra plikten til å innhente tillatelse før lossing etter første ledd.

§ 3-5. Lasting

(1) Uten tillatelse fra tollmyndighetene må ingen foreta lasting av vare i fartøy som har bestemmelsessted utenfor tollområdet. Tilsvarende plikt til å innhente tillatelse kan pålegges fører av andre transportmidler. Lastetillatelse kreves ikke for produkter av fiske og fangst som er tatt ombord i fartøy på fiske- og fangstfeltene.

(2) Er varen likevel lastet uten tillatelse fra tollmyndighetene, plikter transportmiddelets fører å losse varen hvis tollmyndighetene finner dette nødvendig for å undersøke varen.

(3) Departementet kan gi forskrift om lasting etter denne paragraf, herunder om at lasting bare kan finne sted ved bestemte steder, til bestemte tider, eller i bestemte områder og om at plikten til å innhente tillatelse også skal gjelde andre nærmere bestemte transportmidler og om unntak fra pliktene.

§ 3-6. Tillatelse, meldeplikt mv. ved videre transport i tollområdet

(1) Så lenge det i et fartøy finnes ufortollet vare, herunder proviant, må føreren ikke la fartøyet gå videre til annet sted i tollområdet før tollmyndighetene har gitt tillatelse til det. §§ 3-2 til 3-4 får tilsvarende anvendelse for ankomst til et annet sted i tollområdet. Føreren av andre transportmidler kan pålegges en tilsvarende meldeplikt.

(2) Departementet kan gi forskrift om tillatelse og meldeplikt for videre transport i tollområdet etter denne paragraf, herunder om at plikten til å innhente tillatelse også skal gjelde andre nærmere bestemte transportmidler og om unntak fra meldeplikten.

0 Endret ved lov 13 des 2013 nr. 124 (ikr. 1 jan 2014).

§ 3-7. Meldeplikt ved avreise fra tollområdet

(1) Før et fartøy eller luftfartøy forlater tollområdet, plikter føreren å melde fra til tollmyndighetene om avreisen. Føreren av landbasert transportmiddel kan pålegges en tilsvarende meldeplikt.

(2) Dersom transportmiddelet medbringer vare som er omfattet av lovgivningen om eksportkontroll, plikter føreren å forsikre seg om at nødvendig eksporttillatelse er gitt før transportmiddelet forlater tollområdet.

(3) Departementet kan gi forskrift om meldeplikt etter denne paragraf, herunder om når og hvordan melding skal gis, hva meldingen skal inneholde, om at plikten til å innhente tillatelse også skal gjelde andre nærmere bestemte transportmidler og om unntak fra meldeplikten.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49).

Kapittel 4. Tollbehandling

I. Fellesbestemmelser om tollbehandling

§ 4-1. Plikt til tollbehandling

(1) Vare som innføres til tollområdet skal enten:

- a) tollekspederes umiddelbart,
- b) legges inn på tollager,
- c) plasseres i frisone,
- d) tilintetgjøres, eller
- e) avstås til tollmyndighetene.

(2) Med tollmyndighetenes godkjenning, og mot eventuell sikkerhetsstillelse, kan varen likevel ligge midlertidig på losseplassen eller lagres på annen måte.

(3) Departementet kan gi forskrift om tollbehandling etter denne paragraf, herunder om fritak fra plikten til tollbehandling, tollekspedisjonsfrist og om tollmyndighetenes adgang til å kreve dekket omkostninger ved lagerholdet og til å kreve sikkerhet.

§ 4-2. Tilbakehold, lagring og tvangssalg mv.

(1) Tollmyndighetene kan for tollskyldnerens regning holde tilbake eller innhente vare som ikke blir tollekspedert innen fastsatte frister.

(2) Vare som er tilbakeholdt eller innhentet etter første ledd, kan selges etter reglene om tvangssalg i skattebetalingsloven § 14-10.

(3) Tollmyndighetene kan bestemme at varen istedenfor å selges, skal tas hånd om på annen måte, herunder tilintetgjøres. Varen kan tilintetgjøres når tollskyldneren avstår varen til tollmyndighetene eller varen er lite holdbar eller holder på å bli ødelagt, og tilintetgjøring anses nødvendig. Tollskyldneren skal så vidt mulig på forhånd varsles om at varen vil bli tilintetgjort.

(4) Blir varen tilintetgjort, plikter tollskyldneren å dekke omkostningene ved tilintetgjørelsen og de omkostningene som tidligere er påløpt.

(5) Departementet kan gi forskrift om adgangen til å tilbakeholde, innhente, lagre, selge eller tilintetgjøre vare etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å kreve dekket omkostningene knyttet til dette og om varsling.

0 Endret ved lov 19 juni 2015 nr. 55 (ikr. 1 jan 2016).

§ 4-3. Åpnings- og ekspedisjonstid – særskilt vederlag for utførte tolltjenester

(1) Tollmyndighetene skal holde grenseovergangsstedene åpne når trafikkmengden tilsier det, med unntak av tilfeller der det innføres ferdselsforbud.

(2) Tolltjenester skal utføres innen fastsatte åpnings- og ekspedisjonstider.

(3) Tollmyndighetene kan tillate at tolltjenester utføres også utenfor åpnings- og ekspedisjonstiden og utenfor tollstedet. For slike tolltjenester kan det kreves særskilt vederlag. Vederlaget skal ikke overstige de kostnadene som påløper.

(4) Departementet kan gi forskrift om antallet og beliggenheten av grenseovergangssteder, herunder de enkelte grenseovergangsstedenes åpnings- og ekspedisjonstid, om plikt til å betale særskilt vederlag for visse tolltjenester og om vederlagets beregning og størrelse.

II. Deklareringsplikt

§ 4-10. Deklareringsplikt ved innførsel

(1) Enhver som vil disponere over vare som ikke er fortollet, plikter å innhente tollmyndighetenes tillatelse på forhånd.

(2) Søknad om tillatelse som nevnt i første ledd, gis ved at varen deklarerer. Deklaranten skal gi de opplysningene som tollmyndighetene finner nødvendig for at varen kan tollekespederes.

(3) Deklarering etter annet ledd kan skje elektronisk eller på papir. For reisende kan deklarerering av reisegods til personlig bruk skje muntlig.

(4) Sammen med deklarasjonen skal det fremlegges slik dokumentasjon som tollmyndighetene finner nødvendig. Dokumentene skal vedlegges deklarasjonen, eller gjøres tilgjengelige på den måten som tollmyndighetene bestemmer. Tollmyndighetene kan avvise en deklarasjon inntil alle pliktige dokumenter eller opplysninger er fremlagt.

(5) Departementet kan gi forskrift om deklarantens plikter etter denne paragraf, herunder om deklareringsmåten, dokumenter og øvrige opplysninger som pliktes fremlagt, og om forenklede rutiner som innebærer fritak fra eller lettelser i deklareringsplikten.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49).

§ 4-11. Deklareringsplikt ved utførsel

(1) Enhver som vil utføre vare, plikter å innhente tollmyndighetenes tillatelse før varen utføres. Søknad om slik tillatelse inngis ved at varen deklarerer. § 4-10 gjelder tilsvarende.

(2) Deklarering skal skje i så god tid at varen kan undersøkes før innlasting i transportmiddel.

(3) Departementet kan gi forskrift om deklareringsplikt etter denne paragraf, herunder om deklareringsmåten, dokumenter og øvrige opplysninger som pliktes fremlagt, og om forenklede rutiner som innebærer fritak fra plikten til å innhente utførselstillatelse.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49).

§ 4-12. Oppbevaring av meldinger, deklarasjoner, dokumenter mv.

(1) Den som avgir pliktig melding til tollmyndighetene, herunder deklarasjon, skal oppbevare meldingen eller en kopi av denne. Dette gjelder enten meldingen er gitt på papir, ved bruk av elektronisk datautveksling, eller på annen måte. Tilsvarende gjelder for dokumenter, erklæringer mv. som skal fremlegges etter kapittel 3.

(2) Departementet kan gi forskrift om hvor, på hvilken måte, og hvor lenge meldinger eller meldingskopier og dokumenter og øvrige opplysninger som pliktes fremlagt, skal oppbevares etter denne paragraf, og om fritak fra oppbevaringsplikten.

§ 4-13. Tillatelse til bruk av elektronisk datautveksling ved deklarerer mv.

(1) Når noen etter loven her eller etter andre lover skal eller kan gi melding til tollmyndighetene, herunder fremlegge deklarasjon, kan tollmyndighetene gi tillatelse til at slik melding gis ved hjelp av elektronisk datautveksling. Bestemmelsene om deklarerer i denne lov får tilsvarende anvendelse på annen datamaskinassistert kommunikasjon med tollmyndighetene så langt de passer.

(2) Den som har fått tillatelse til å gi melding ved hjelp av elektronisk datautveksling etter første ledd, kan pålegges ikke å benytte annen overføringsmåte overfor tollmyndighetene enn den som fremgår av tillatelsen.

(3) Tillatelsen kan endres eller tilbakekalles dersom innehaveren av tillatelsen gjør seg skyldig i vesentlige eller gjentatte brudd på vilkårene for tillatelsen eller tilsvarende brudd på toll- og vareførselslovgivningen.

(4) Departementet kan gi forskrift om vilkår som må være oppfylt for at det skal kunne gis tillatelse til bruk av elektronisk datautveksling, fremgangsmåten ved endring og tilbakekall av tillatelsen, hvilke typer meldinger som kan overføres elektronisk, hvordan overføringen skal skje, når elektroniske meldinger skal anses være lagt frem, hvilke plikter som kan pålegges brukeren for å ivareta meldingssikkerheten, nettverksleverandørens plikter i forbindelse med utvekslingen og tillatelsens øvrige innhold.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49).

III. Tollekspedisjon

§ 4-20. Frigjøring av ufortollet vare – fortolling

- (1) Fri disponering av ufortollet vare er betinget av tollmyndighetenes tillatelse. Slik tillatelse gis ved at varen fortolles.
- (2) Departementet kan gi forskrift om frigjøring av ufortollet vare etter denne paragraf, herunder om tollekspedisjon, fortolling og om forenklede fortollingsrutiner.

§ 4-21. Sending av ufortollet vare til sted i tollområdet – forpassing

- (1) Ufortollet vare kan forpasses til nærmere angitt sted i tollområdet dersom tollmyndighetene gir tillatelse til det. Tillatelse til forpassing gis på vilkår som følger av den forpassingsordningen som benyttes.
- (2) Den som har fått tillatelse til forpassing, og føreren av det transportmiddel som varen sendes med, plikter å bringe varen til bestemmelsesstedet uten unødig opphold. Ved ankomsten skal varen umiddelbart legges frem for tollmyndighetene i samme mengde og i uendret tilstand.
- (3) Departementet kan gi forskrift om forpassingsordninger etter denne paragraf, herunder om sikkerhetsstillelse, låsing og forsegling, bruk av og omkostninger ved tollvakt og ansvar ved brudd på vilkår i forpassingstillatelse.

§ 4-22. Grensekryssende sending av ufortollet vare – transittering

- (1) Ufortollet vare kan sendes gjennom eller til sted i tollområdet dersom tollmyndighetene gir tillatelse til det. Tillatelse til transittering skal gis på vilkår som følger av den transitteringsordning som benyttes, og i samsvar med internasjonale avtaler som Norge har inngått om slik forsendelse av varer.
- (2) Departementet kan gi forskrift om transitteringsordninger etter denne paragraf, herunder om gjennomføring av prosedyrer, elektroniske transitteringssystemer, autorisasjonsordninger og vilkår for disse, og ansvar ved brudd på transitteringstillatelse.

§ 4-23. Tillatelse til utførsel

- (1) Utførsel av vare er betinget av tollmyndighetenes tillatelse. Slik tillatelse gis ved at varen tollekspederes. Når tillatelse til utførsel er gitt, plikter den som har fått tillatelsen å sørge for at varen utføres.
- (2) Departementet kan gi forskrift om tillatelse til utførsel etter denne paragraf, herunder om at tollmyndighetene etter søknad kan tillate at ufortollet vare leveres til salg eller bruk om bord i fartøy eller luftfartøy som skal forlate tollområdet, og tidsfrist for å utføre varen.

§ 4-24. Annen disponering over ufortollet vare

- (1) Tollmyndighetene kan gi tillatelse til annen form for disponering over ufortollet vare enn det som er nevnt i §§ 4-20 til 4-23.
- (2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes adgang til å gi tillatelse etter første ledd.

§ 4-25. Adgang til å disponere over tollekspedert vare mv.

- (1) Når en vare er tollekspedert, kan det disponeres over den i samsvar med tollekspedisjonen.
- (2) Den som vil disponere over tollekspedert vare på annen måte enn angitt ved tollekspedisjonen, må i samsvar med §§ 4-10 til 4-13 legge frem særskilt deklarasjon om det.
- (3) Tollmyndighetene kan nekte tollekspedisjon av en vare inntil pliktige opplysninger eller oppgaver om varen er meddelt.
- (4) Departementet kan gi forskrift om tollekspedisjon etter denne paragraf, herunder om utsettelse av, eller fritak fra, deklareringsplikt.

§ 4-26. Rett til gjenutførsel, avståelse mv.

- (1) Dersom mottakeren ved tollekspedisjon ikke vil motta varen eller ønsker å disponere over varen på annen måte, kan vedkommende, uten hensyn til hva som er opplyst i deklarasjon om ekspedisjonsmåten, gjenutføre varen etter særskilt deklarasjon.
- (2) Varen kan avstås til tollmyndighetene, som kan realisere varen til inntekt for statskassen, eller tilintetgjøre den slik som bestemt i § 4-2.
- (3) Retten til å gjenutføre eller avstå en vare uten å svare toll gjelder ikke vare som er innført eller disponert over i strid med tollovgivningen eller tollmyndighetenes vedtak. Tollmyndighetene kan likevel tillate at varen gjenutføres eller avstås uten at det svares toll når det foreligger særlige omstendigheter knyttet til innførselen eller disponeringen.
- (4) Departementet kan gi forskrift om fremgangsmåten ved gjenutførsel og avståelse etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å kreve dekket omkostninger ved lagerholdet og til å kreve sikkerhet.

§ 4-27. Tilbakehold ved disponering i strid med tollekspedisjonen

Tollmyndighetene kan for tollskyldnerens regning holde tilbake eller innhente vare som er disponert over i strid med det som er angitt i tollekspedisjonen. § 4-2 annet til femte ledd gjelder tilsvarende.

IV. Lagring av ufortollet vare

§ 4-30. Tillatelse til opprettelse og drift av tollager

- (1) Tollmyndighetene kan gi tillatelse til opprettelse og drift av tollager.
- (2) Hvis fastsatte vilkår ikke overholdes eller tollagerholderen på annen måte gjør seg skyldig i misbruk, kan tillatelsen suspenderes eller trekkes tilbake.
- (3) Departementet kan gi forskrift om tillatelse til tollager etter denne paragraf.

§ 4-31. Lagringstid mv. på tollager

(1) Tollmyndighetene kan fastsette hvor lenge en vare kan lagres på tollager eller hos tollmyndighetene.

(2) Er varen ikke tatt ut innen fristens utløp, kan varen tvangsselges etter reglene i skattebetalingsloven § 14-10.

(3) Departementet kan gi forskrift om lagringstid etter denne paragraf.

0 Endret ved lov 19 juni 2015 nr. 55 (ikr. 1 jan 2016).

§ 4-32. Tollagerholderens krav på lagerleie mv.

(1) Tollagerholderen har tilbakeholdsrett i varen for sitt krav på lagerleie. Tilbakeholdsretten er likevel ikke til hinder for at tollmyndighetene foretar salg etter § 4-31.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollagerholderens krav etter denne paragraf.

§ 4-33. Opprettelse av frisone og frihavn

(1) Dersom handels- og næringshensyn tilsier det, kan Kongen med Stortingets samtykke gi tillatelse til opprettelse av frisoner eller frihavner hvor ufortollet vare kan oppbevares, deles, ompakkes eller bearbeides.

(2) Frisoner eller frihavner anses å ligge utenfor tollområdet for så vidt gjelder plikten til å svare toll.

(3) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser for den enkelte frisone eller frihavn som er opprettet etter denne paragraf, herunder i hvilken utstrekning det skal tillates industriell virksomhet og handel.

§ 4-34. Drift av frisone og frihavn

(1) Brukerne skal bekoste drift av frisone og frihavn.

(2) Det kan stilles betingelser for opprettelsen og driften av frisone og frihavner, herunder om:

- a) loven eller deler av loven skal gjelde for slike områder,
- b) godkjenning av driftsansvarlig for området og den driftsansvarliges ansvar for inngjerding eller annen avgrensning av området, overvåking av området og av trafikken til og fra området, og av personer, transportmidler og varer, og
- c) godkjenning av foretak som ønsker å etablere seg i området.

(3) Departementet kan gi forskrift om drift av frisone og frihavn etter denne paragraf.

Kapittel 5. Tollfritak

§ 5-1. Vare til personlig bruk

(1) Toll skal ikke svares for følgende varer:

- a) reisegods,
- b) brukt utstyr tilhørende norske borgere som har avgått ved døden utenfor tollområdet,
- c) flyttegods,

- d) premie og gave,
- e) arvegods.

(2) Tollfritak etter første ledd bokstav a til d er betinget av at varen bare benyttes til personlig formål, og at den ikke utnyttes kommersielt. Tollfritak etter første ledd bokstav e er betinget av at varen har vært benyttet til personlig formål av arvelater.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkår for, og omfanget av, tollfritak etter denne paragraf.

§ 5-2. Vare til bruk mv. i transportmidler i ervervsmessig virksomhet

(1) Toll skal ikke svares for:

- a) proviant og forbruksvare som medbringes og forbrukes eller selges om bord i fartøy eller luftfartøy under reise til og fra tollområdet og under opphold der,
- b) proviant som medbringes og forbrukes om bord i tog,
- c) forbruksvare som medbringes og forbrukes om bord i andre transportmidler enn slike som er nevnt i bokstav a,
- d) deler, inventargjenstander og redskaper i fartøy eller luftfartøy som berges til tollområdet,
- e) deler og inventargjenstander til fartøy eller luftfartøy som innføres sammen med dette og beholdes til bruk om bord i det samme fartøyet.

(2) Fritak etter første ledd bokstav a til c gjelder bare dersom transportmiddelet benyttes i ervervsmessig virksomhet, og opphører fra den tid transportmiddelet går over i innenriks trafikk eller blir værende i tollområdet over lengre tid. Fritaket gjelder bare for den mengde som tollmyndighetene finner passende i forhold til fartøyets eller luftfartøyets art, besetningens størrelse, antall passasjerer, og reises art og oppholdets varighet.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av tollfritak etter denne paragraf, herunder om tillatt kvantum proviant dersom transportmiddelet forblir i tollområdet, og om nødvendige kontrollbestemmelser.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49).

§ 5-3. Vare til fremmede makters representasjoner og internasjonale organisasjoner mv.

(1) Toll skal ikke svares for vare bestemt til bruk for:

- a) fremmede makters representasjoner og disses representanter,
- b) militære styrker og kommandoenheter,
- c) andre internasjonale organisasjoner,
- d) offentlig finansierte samarbeidsprosjekter med annen stat.

(2) Tollfritak etter første ledd gjelder bare når varen benyttes av berettiget bruker, og den ikke overdras til andre.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av tollfritak etter denne paragraf.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49).

§ 5-4. Vare fra særlige områder, vare som gjeninnføres mv.

(1) Toll skal ikke svares for:

- a) vare som innføres fra Svalbard eller Jan Mayen med tilhørende farvann, og som er fanget, utvunnet eller tilvirket der,

- b) vare av norsk opprinnelse, eller tidligere fortollet vare, som gjeninnføres fra Svalbard eller Jan Mayen etter bearbeiding eller reparasjon på disse steder, dersom varen innføres direkte derfra, og toll ikke er refundert ved utførselen,
- c) vare fra fangst eller fiske på havet utenfor tollområdet eller fra ubebodde strekninger i polaregnene, og som innføres direkte derfra,
- d) petroleumsprodukt fra norsk del av kontinentalsokkelen som innføres direkte derfra,
- e) vare som er fremstilt eller fortollet her i landet og som gjeninnføres i uforandret stand, dersom toll ikke er refundert ved utførselen,
- f) vare som innføres av grensebefolkningen,
- g) føll av hoppe som er drektig ved utførsel fra tollområdet, dersom føllet innføres sammen med hoppa etter følling.

(2) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av tollfritak etter denne paragraf.

§ 5-5. Ødelagt vare

(1) Toll skal ikke svares for vare som ødelegges før varen er frigjort fra tollmyndighetenes befatning.

(2) Tollfritaket er betinget av at varen, på importørens kostnad, tilintetgjøres under kontroll av tollmyndighetene eller annen offentlig myndighet.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av tollfritak etter denne paragraf.

§ 5-6. Vareprøve mv.

(1) Toll skal ikke svares for:

- a) vareprøve, modell og mønster av ubetydelig verdi,
- b) reklamemateriell og reklamefilm,
- c) opplysningsmaterieell fra andre lands turistmyndigheter,
- d) dokument og trykksak fra andre lands myndigheter,
- e) emballasje og lastepall, og utstyr for beskyttelse av last i transportmidler.

(2) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av fritak etter denne paragraf.

§ 5-7. Vare til teknisk og vitenskapelig bruk mv.

(1) Toll skal ikke svares for:

- a) utskiftbare former og maskinverktøy,
- b) landbruksvarer til teknisk bruk,
- c) vare til undervisning og vitenskapelig bruk ved universiteter, høyskoler og Meteorologisk institutt og dets stasjoner,
- d) vare av utdannende, vitenskapelig og kulturell art,
- e) utstyr til bruk for utenlandske vitenskapelige ekspedisjoner.

(2) Tollfritak etter første ledd gjelder bare når varen benyttes av berettiget bruker, og den ikke overdras til andre.

(3) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av tollfritak etter denne paragraf.

§ 5-8. Vare til luftfart

- (1) Toll skal ikke svares for:
 - a) bakkeutstyr, undervisningsmateriell, flysimulatorer og deler til disse,
 - b) luftfartøyer og utstyr og deler til disse.
- (2) Departementet kan gi forskrift om vilkår for og omfanget av tollfritak etter denne paragraf.

§ 5-9. Vare av mindre verdi

- (1) Toll skal ikke svares for vare av mindre verdi.
- (2) Departementet kan gi forskrift om verdigrænse, vilkår for og omfanget av tollfritak etter denne paragraf.

Kapittel 6. Tollfritak for vare som skal gjenutføres

§ 6-1. Tollfritak ved midlertidig innførsel, uten sikkerhetsstillelse

- (1) Tollfritak gis uten sikkerhetsstillelse ved midlertidig innførsel av:
 - a) reisegods til personlig bruk ved midlertidig opphold i tollområdet,
 - b) yrkesutstyr av mindre verdi, dersom varen eies og innføres av person bosatt eller hjemmehørende utenfor tollområdet, og utstyret skal brukes til oppdrag i tollområdet av importøren selv eller under dennes ledelse. Med unntak av håndverktøy, omfatter ikke fritaket utstyr som skal benyttes i transport i tollområdet, til industriell produksjon, emballering av varer, utnyttelse av naturrikdommer, eller til oppføring, reparasjon og vedlikehold av bygninger, eller til anleggsarbeid og lignende,
 - c) produksjons- og kringkastingsutstyr for radio og fjernsyn dersom varen eies og innføres av person bosatt eller hjemmehørende utenfor tollområdet, dersom utstyret skal brukes til oppdrag i tollområdet av importøren selv eller under dennes ledelse,
 - d) varer som innføres i forbindelse med større ulykker og naturkatastrofer hvor det er behov for øyeblikkelig hjelp. Det samme gjelder varer som innføres til bruk for beredskapsøvelser til situasjoner som nevnt i første punktum. Tollmyndighetene kan frafalle kravet om gjenutførsel etter tredje ledd eller betaling av toll for varer som er forbrukt under bergingsforetaket eller øvelsen.
- (2) Tollfritak gis uten sikkerhetsstillelse ved midlertidig innførsel av følgende transportmidler og utstyr:
 - a) motorvogn, tilhenger, fartøy og luftfartøy, dersom disse ikke er registrert i Norge, og kun er til personlig bruk, og som innføres av person som har fast oppholdssted i et annet land, eller som for øvrig er gitt anledning til slik innførsel,
 - b) motorvogn og tilhenger, der transportmiddelet er registrert i utlandet, dersom det brukes til ervervmessig vare- eller persontransport, fra sted i utlandet til sted i tollområdet, eller fra sted i tollområdet til sted i utlandet. Transportmiddel som er registrert i et annet EØS-land, kan likevel brukes til ervervmessig vare- eller persontransport i tollområdet, hvis det foreligger en tillatelse til dette utstedt av rette myndighet i registreringslandet. Transportmiddelet kan ikke eies eller føres av person bosatt i tollområdet
 - c) jernbanemateriell til transport av varer og personer til eller fra tollområdet, dersom det ikke benyttes til annen transport i tollområdet enn den som skjer i forbindelse med materiellets inn- og utførsel,
 - d) containere til transport av varer til eller fra tollområdet, dersom containeren ikke benyttes til annen transport i tollområdet enn den som skjer i forbindelse med inn- og utførselen,

- e) reservedeler og lignende som er bestemt til reparasjon av transportmiddel og utstyr nevnt i bokstav a til d, og som etter avsluttet reparasjon skal gjenutføres sammen med transportmiddelet.

(3) Tollfritak etter første og annet ledd er betinget av at transportmiddelet eller varen gjenutføres innen ett år regnet fra innførselen, med mindre fristen er forlenget av tollmyndighetene.

(4) Departementet kan gi forskrift om vilkår for, og omfanget av, tollfritak etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å forlenge gjenutførselsfristen i tredje ledd.

0 Endret ved lov 22 juni 2012 nr. 42.

§ 6-2. Tollfritak ved midlertidig innførsel mot sikkerhetsstillelse

- (1) Tollfritak gis mot depositum eller annen sikkerhetsstillelse ved midlertidig innførsel av:
- a) yrkesutstyr av en samlet verdi utover det som kan innføres i medhold av § 6-1 første ledd bokstav b, som innføres av person bosatt eller hjemmehørende utenfor tollområdet, og utstyret skal brukes til oppdrag i tollområdet av importøren selv eller under dennes ledelse. Med unntak av håndverktøy, omfatter ikke fritaket utstyr som skal benyttes til transport i tollområdet, til industriell produksjon, emballering av varer, utnyttelse av naturrikdommer, eller til oppføring, reparasjon og vedlikehold av bygninger, eller til anleggsarbeid og lignende,
 - b) vareprøver, modeller, mønstre og lignende som utelukkende innføres for fremvisning eller demonstrasjon med sikte på opptak av bestillinger av tilsvarende varer fra utlandet,
 - c) utstyr for sirkus, tivoli eller lignende virksomhet, som innføres av omreisende artister,
 - d) utstyr og materiell som innføres til bruk ved teaterforestillinger og internasjonale kongresser, offisielle festligheter, idrettsstevner og lignende arrangementer av internasjonal karakter,
 - e) varer som innføres for prøving, kontroll, testing og lignende i forbindelse med godkjenning av varer, og varer som innføres for prøving og testing av varer som skal utføres,
 - f) spesialverktøy, spesialinstrumenter, modeller og mønstre som innføres til bruk ved fremstilling av en bestemt vare eller vareparti som skal utføres, forutsatt at varene er stilt til disposisjon uten vederlag av vedkommende utenlandske kjøper av varen eller varepartiet,
 - g) instrumenter, apparater og lignende som innføres til bruk ved vitenskapelige forsøk,
 - h) dyr for avlsformål,
 - i) positiv kinematografisk film, filmkopi og tilsvarende medium, som innføres utelukkende for fremvisning for sensurmyndighet eller eventuell kjøper eller leier,
 - j) varer som er bestemt til fremvisning eller demonstrasjon eller som skal brukes ved utstillinger, varemesser og lignende. Fritaket omfatter ikke varer som stilles ut i butikkløkal og på varemesser som arrangeres i den hensikt å selge innførte varer, og heller ikke for alkoholholdige drikkevarer, tobakkvarer eller brensel,
 - k) velferdsmateriell som innføres til bruk om bord i skip i internasjonal trafikk, eller ved velferdsstasjoner for utenlandske sjøfolk.

(2) Tollfritak etter første ledd bokstav a til i er betinget av at varen eies av person bosatt eller hjemmehørende utenfor tollområdet.

(3) Tollfritak etter første ledd er betinget av at varen gjenutføres innen ett år regnet fra innførselen.

(4) Departementet kan gi forskrift om tollfritak etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å fravike eller stille andre vilkår, og om gjenutførselsfrist.

§ 6-3. Industrivare som innføres for reparasjon eller bearbeiding og deretter gjenutføres

(1) Tollfritak kan gis mot depositum eller annen sikkerhetsstillelse for industrivare som innføres for bearbeiding eller reparasjon, og som senere skal gjenutføres, dersom:

- a) den opprinnelige varen kan identifiseres i det bearbeidede produkt,
- b) varen gjenutføres innen ett år etter innførselen, og
- c) eieren av varen er bosatt eller hjemmehørende i utlandet.

(2) Vilkåret i første ledd bokstav c kan fravikes dersom varen tilhører norsk skip i utenriks fart, eller varen gjenutføres til bruk i forbindelse med utforskning og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor tollområdet.

(3) Fritak i første ledd gjelder tilsvarende for deler og lignende som enten blir forbrukt i forbindelse med at varen bearbeides eller repareres, eller som gjenutføres sammen med varen.

(4) Departementet kan gi forskrift om tollfritak etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å fravike de vilkår som er nevnt i første ledd, og om gjenutførselsfrist.

§ 6-4. Landbruksvare som innføres for bearbeiding og deretter gjenutføres

(1) Tollfritak kan gis mot depositum eller annen sikkerhetsstillelse for landbruksvare som en virksomhet innfører for å la den bearbeides og deretter gjenutføres, selv om den innførte varen ikke kan identifiseres ved gjenførselen.

(2) Tollfritak etter første ledd er betinget av at den bearbeidede vare gjenutføres innen seks måneder regnet fra innførselen.

(3) Departementet kan gi forskrift om tollfritak etter denne paragraf, herunder om at det på forhånd må søkes om tillatelse til bearbeidingen, om at det kan stilles krav til virksomhetens produksjonsforhold, lagerhold og organisering, om hva som skal regnes som vare av samme kvalitet og samme slag, og om gjenutførselsfrist og krav til behandlingen av restprodukter.

§ 6-5. Vare som tilintetgjøres i stedet for å bli gjenutført

(1) Vilkåret om gjenutførsel etter dette kapittel kan frafalles dersom varen blir tilintetgjort i samsvar med § 4-2 tredje ledd.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes adgang til å frafalle kravet om gjenutførsel etter denne paragraf.

Kapittel 7. Grunnlag for beregning av toll

I. Fellesbestemmelser om beregningsgrunnlaget

§ 7-1. Toll etter vekt, volum og stykk (spesifikk toll)

(1) Dersom det etter Stortingets tollvedtak skal svares toll etter vekt, skal varens faktiske nettovekt legges til grunn, med mindre det følger av vedtaket at varens innpakning skal inngå i beregningsgrunnlaget ved beregningen.

(2) Dersom det etter Stortingets tollvedtak skal svares toll etter volum, skal varens faktiske volum legges til grunn ved beregningen.

(3) Dersom det etter Stortingets tollvedtak skal svares toll per stykk, skal det faktiske antall enheter legges til grunn ved beregningen.

(4) Departementet kan gi forskrift om spesifikk toll etter denne paragraf.

§ 7-2. Toll etter verdi (*ad valorem-toll*) – forholdet til WTO-avtalen

Dersom det etter Stortingets tollvedtak skal svares toll etter verdi, skal verdien fastsettes etter reglene i §§ 7-10 til 7-20 og i samsvar med WTO-avtalen om gjennomføring av artikkel VII i Generalavtalen om tolltariffer og handel 1994.

§ 7-3. Innsigelser mot vekt eller kvantum – manko

Etter at varen er utlevert, kan det ikke reises innsigelser mot den vekt eller det kvantum tollmyndighetene har lagt til grunn ved tollekspedisjonen. Dersom det kan godtgjøres at det forelå manko ved innførselen, kan det likevel reises innsigelse om dette.

§ 7-4. Beregningsgrunnlag for vare som gjeninnføres etter bearbeiding eller reparasjon (utenlands bearbeiding)

(1) Dersom en vare som tidligere er fortollet eller har norsk opprinnelse blir gjeninnført etter at den er reparert, bearbeidet eller brukt til fremstilling av annen vare utenfor tollområdet, skal beregningsgrunnlaget fastsettes slik:

- a) Dersom toll skal beregnes på grunnlag av verdi, svares toll av kostnaden ved at varen ble reparert eller bearbeidet, tillagt transportkostnaden.
- b) Dersom toll skal beregnes på grunnlag av vekt, volum eller stykk, svares toll med åtte prosent av beregningsgrunnlaget som nevnt i bokstav a.
- c) Dersom bearbeiding er utført uten vederlag, settes beregningsgrunnlaget til null.

(2) Vilkår for beregning etter første ledd er at:

- a) varen gjeninnføres innen ett år etter utførselen,
- b) gjeninnførselen foretas av den samme fysiske eller juridiske person som utførte varen,
- c) det ikke er refundert toll ved utførselen, og
- d) eventuelt krav om tollrefusjon frafalles.

(3) Departementet kan gi forskrift om beregningsgrunnlaget for vare som gjeninnføres etter bestemmelsene her, herunder om adgangen til å dispensere fra vilkårene, og om at slike varer kan innføres tollfritt på visse vilkår.

(4) For landbruksvarer som gjeninnføres etter bearbeiding i utlandet, svares toll i samsvar med bestemmelser fastsatt av departementet i forskrift.

§ 7-5. Nedsettelse av beregningsgrunnlaget der varen er skadet eller bedervet

(1) Beregningsgrunnlaget for toll kan settes ned dersom varen er blitt forringet som følge av skade eller bedervelse:

- a) under transport fra utlandet til sted i tollområdet,
- b) i tollmyndighetenes besittelse,
- c) under utlevering av varen fra tollmyndighetene,
- d) under forsendelse som var under tollkontroll, eller
- e) mens varen var lagt inn på lager godkjent for ufortollede varer.

(2) Beregningsgrunnlaget skal nedsettes forholdsmessig etter verdiforringelsen som skaden eller bedervelsen har medført.

(3) Departementet kan gi forskrift om nedsettelse av beregningsgrunnlaget etter denne paragraf.

§ 7-6. Tilsidesettelse av deklart beregningsgrunnlag

(1) Er beregningsgrunnlag ikke deklart, eller er det grunn til å tvile på at deklart beregningsgrunnlag er riktig, kan tollmyndighetene fastsette beregningsgrunnlaget.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes adgang til å fastsette beregningsgrunnlaget etter denne paragraf.

II. Særlige bestemmelser om varens tollverdi

§ 7-10. Varens transaksjonsverdi

(1) Tollverdien av en innført vare er transaksjonsverdien, det vil si den pris som faktisk er betalt eller skal betales for varen ved salg for eksport til Norge, justert i samsvar med bestemmelsene i §§ 7-17 og 7-18, forutsatt at:

- a) det ikke er noen andre begrensninger med hensyn til kjøperens råderett over, eller bruk av, varen enn slike som:
 1. er pålagt eller foreskrevet ved lov eller av norske myndigheter,
 2. begrenser det geografiske området hvor varen kan videreselges, eller
 3. ikke virker vesentlig inn på varens verdi,
- b) salget eller prisen ikke er gjenstand for vilkår eller vederlag som det ikke kan fastsettes en verdi for,
- c) ingen del av utbyttet ved kjøperens senere videresalg, rådighet over eller bruk av varen direkte eller indirekte tilfaller selgeren, med mindre det kan foretas tilsvarende justering i samsvar med bestemmelsene i § 7-17, og
- d) kjøperen og selgeren ikke er avhengige av hverandre, eller når de er avhengige av hverandre, at transaksjonsverdien kan godtas som tollverdi etter bestemmelser i forskrift. Avhengighet foreligger dersom en person direkte eller indirekte eier, kontrollerer eller innehar fem prosent eller mer av de stemmeberettigede aksjer hos dem begge. Avhengighet foreligger også dersom kjøper og selger
 1. er funksjonærer eller ledere i hverandres forretninger,
 2. juridisk behandles som forretningspartnere,
 3. er arbeidsgiver og arbeidstaker,
 4. tilhører samme familie,
 5. direkte eller indirekte kontrollerer den andre,
 6. direkte eller indirekte kontrolleres av samme tredje person,
 7. sammen, direkte eller indirekte, kontrollerer en tredje person.
- e) Kjøper og selger som har et økonomisk interessefellesskap ved at den ene er eneagent, eneforhandler eller eneimportør for den andre, skal anses å være avhengig av hverandre dersom de er omfattet av bokstav d.

(2) Prisen som nevnt i første ledd skal omfatte alle betalinger som er en betingelse for salget av varen.

(3) Prisen som nevnt i første ledd må være den som gjelder i et eksportsalg hvor varen sendes til en kjøper i Norge.

(4) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser som utfyller første ledd bokstav d, om i hvilke tilfeller transaksjonsverdien kan godtas for beregning av tollverdi selv om det foreligger avhengighet.

§ 7-11. Transaksjonsverdien av identisk vare

(1) Hvis tollverdien av innført vare ikke kan fastsettes etter § 7-10, skal tollverdien være transaksjonsverdien av identiske varer solgt for eksport til Norge i samme omsetningsledd, og i vesentlig samme mengde og på samme eller omtrent samme tidspunkt som de varer som foreligger til verdifastsettelse.

(2) Med identiske varer menes varer som i alle måter er like, herunder fysiske egenskaper, kvalitet og omdømme, og som er produsert i samme land som varene som foreligger til verdifastsettelse. Mindre ytre forskjeller skal ikke utelukke varene fra å bli betraktet som identiske.

(3) Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av transaksjonsverdien etter denne paragraf, herunder om adgangen til å fravike vilkårene om samme omsetningsledd og samme mengde som nevnt i første ledd.

§ 7-12. Transaksjonsverdien av lignende varer

(1) Hvis tollverdien av innført vare ikke kan fastsettes etter §§ 7-10 eller 7-11, skal tollverdien være transaksjonsverdien av lignende varer solgt for eksport til Norge i samme omsetningsledd, og i vesentlig samme mengde og på samme eller omtrent samme tidspunkt som varen som foreligger til verdifastsettelse.

(2) Med lignende varer menes varer som selv om de ikke i alle måter er like, har lik beskaffenhet og lik materialsammensetning som gjør at de kan utføre samme funksjoner og erstatte hverandre handelsmessig.

(3) Departementet kan gi forskrift om transaksjonsverdien etter denne paragraf, herunder om adgangen til å fravike kravene til samme omsetningsledd og samme mengde som nevnt i første ledd.

§ 7-13. Deklarantens valg mellom § 7-14 og § 7-15

(1) Hvis tollverdien av innført vare ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i §§ 7-10, 7-11 eller 7-12, skal tollverdien fastsettes etter bestemmelsen i § 7-14, eller når tollverdien ikke kan fastsettes etter denne paragraf, etter § 7-15.

(2) Den som deklarerer varen overfor tollmyndighetene, kan velge å benytte regelen i § 7-15 i stedet for regelen i § 7-14.

§ 7-14. Tollverdi fastsatt med utgangspunkt i salgpris i Norge

(1) Hvis innført vare eller identiske eller lignende varer blir solgt i Norge i den stand de ble innført, skal tollverdien fastsettes med utgangspunkt i enhetsprisen som de innførte, identiske eller lignende varer er solgt for i størst samlet mengde i første omsetningsledd, på eller omkring innførelstidspunktet for varen som skal verdifastsettes, til personer som ikke er avhengige av selgeren.

- (2) Enhetsprisen etter første ledd skal reduseres med:
- a) provisjoner som vanligvis betales eller er avtalt at skal betales, eller de tillegg som vanligvis gjøres for fortjeneste og alminnelige kostnader i forbindelse med salg i Norge av varer av samme kategori eller slag,
 - b) vanlige kostnader for transport og assurance i Norge, og
 - c) toll og andre interne avgifter som skal svares i Norge.
- (3) Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av tollverdi etter denne paragraf, herunder om de fradrag som kan gjøres i enhetsprisen etter annet ledd.

§ 7-15. Utregnet tollverdi

- (1) Utregnet tollverdi av innført vare er summen av:
- a) kostnaden eller verdien av materialer, produksjon eller annen bearbeiding ved fremstilling av den innførte varen,
 - b) fortjeneste og alminnelige kostnader som tilsvare det som vanligvis beregnes av produsenter i eksportlandet ved salg for eksport til Norge av varer av samme kategori eller slag, og
 - c) transport- og forsikringskostnaden for den innførte varen frem til innførselsstedet, og kostnader for lasting og håndtering som er forbundet med forannevnte transport av varen, slik som bestemt i § 7-17 første ledd bokstav e og f.
- (2) Departementet kan gi forskrift om utregnet tollverdi etter denne paragraf.

§ 7-16. Alternativ tollverdi

- (1) Hvis tollverdien av innført vare ikke kan fastsettes etter bestemmelsene i §§ 7-10 til 7-15, skal tollverdien fastsettes på grunnlag av opplysninger som er tilgjengelige i Norge og i samsvar med prinsippene i §§ 7-10 til 7-15.
- (2) Tollverdien etter første ledd skal ikke fastsettes på grunnlag av:
- a) salgsprisen i Norge på varer som er produsert her,
 - b) et system som foreskriver at den høyeste av to alternative verdier godtas for tollformål,
 - c) prisen på varer på hjemmemarkedet i eksportlandet,
 - d) produksjonskostnaden, unntatt beregnede verdier som er fastsatt for identiske eller lignende varer i samsvar med bestemmelsene i § 7-15,
 - e) prisen på varer for eksport til et annet land enn Norge,
 - f) minimumstollverdier, eller
 - g) vilkårlige eller fiktive verdier.
- (3) Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av tollverdi etter denne paragraf.

§ 7-17. Poster som inngår i tollverdien fastsatt etter § 7-10

- (1) Ved fastsettelse av tollverdien etter § 7-10, skal det til prisen som faktisk er betalt eller skal betales for den innførte varen, legges:
- a) følgende kostnader, i den utstrekning de er pålagt kjøperen, men ikke er tatt med i prisen som faktisk er betalt eller skal betales for varen:
 1. provisjoner og meglersalær, unntatt innkjøpsprovisjoner,
 2. kostnader for emballasje, i den utstrekning emballasjen tollmessig anses som del av varen, og
 3. innpakkingskostnader, både for arbeid og materialer,

- b) verdien av følgende varer og tjenester, når kjøperen har levert dem direkte eller indirekte, gratis eller til redusert kostnad, til bruk i forbindelse med produksjonen og salget for eksport av varen:
1. materialer, komponenter, deler og lignende artikler som inngår i den innførte varen,
 2. verktøy, matriser, former og lignende artikler som er brukt i produksjonen av varen,
 3. materialer som er medgått i produksjonen av varen, og
 4. konstruksjonsarbeid, utviklingsarbeid, arbeid utført av kunstnere, formgivning, tegninger og skisser utført annensteds enn i Norge, og som er nødvendige for produksjonen av varen,
- c) vederlag for immaterielle rettigheter som er knyttet til varen som skal verdifastsettes og som kjøperen må yte, direkte eller indirekte, som en betingelse for salget. Ytes vederlaget for immaterialrettigheten til en annen enn selger, skal vederlaget også legges til dersom det ytes til en person som står i et avhengighetsforhold til selgeren,
- d) verdien av utbyttet ved et videresalg, rådighet over eller bruk av den innførte varen, som direkte eller indirekte tilfaller selgeren,
- e) transport- og forsikringskostnaden for varen til innførselsstedet, og
- f) kostnader for lasting og håndtering som er forbundet med transporten av varen.

(2) Tillegg etter første ledd skal bare gjøres når dette kan baseres på grunnlag av objektive og kvantifiserbare opplysninger. Det skal ikke gjøres andre tillegg til prisen som faktisk er betalt eller skal betales, enn de som er nevnt i første ledd.

(3) Departementet kan gi forskrift om kostnader som inngår i tollverdien etter denne paragraf.

§ 7-18. Poster som ikke skal inngå i tollverdien fastsatt etter § 7-10

(1) Tollverdien fastsatt etter § 7-10, jf. § 7-17, skal ikke omfatte følgende poster, såfremt de er adskilt eller kan adskilles fra prisen som faktisk er betalt eller skal betales for den innførte varen:

- a) vederlag for konstruksjon, oppføring, montering, vedlikehold eller teknisk bistand, som er utført i Norge på de innførte varer,
- b) vederlag for transport eller forsikring av varene i Norge,
- c) toll og avgifter i Norge,
- d) renter som kjøperen betaler etter skriftlig finansieringsordning om kjøpet av den innførte varen, uansett om finansieringen ytes av selgeren eller andre, og kjøperen på anmodning kan påvise:
 1. at slike varer faktisk selges til den pris som kjøperen faktisk har betalt eller skal betale, og
 2. at den angitte rentesats ikke overstiger det rentenivå som er vanlig for slike transaksjoner i det land og på det tidspunkt finansieringen ytes,
- e) innkjøpsprovisjon,
- f) vederlag for retten til å reprodusere de innførte varer i Norge, og
- g) avgifter pålagt varen i eksportlandet, såfremt det godtgjøres at varen er blitt eller vil bli fritatt fra disse til kjøperens fordel.

(2) Departementet kan gi forskrift om kostnader som ikke skal inngå i tollverdien etter denne paragraf.

§ 7-19. Omregningskurs

(1) Dersom omregning av valuta er nødvendig for å fastsette tollverdien, skal den omregningskursen som til enhver tid er fastsatt av tollmyndighetene anvendes.

(2) Departementet kan gi forskrift om omregningskurs etter denne paragraf.

§ 7-20. Utsatt endelig verdifastsettelse

- (1) Tollmyndighetene kan i særlige tilfeller gi tillatelse til at endelig fastsettelse av tollverdien utsettes, eller at en del av tollverdien deklarerer i ettertid.
- (2) Dersom det er gitt tillatelse til utsettelse etter første ledd, kan importøren få utlevert varen dersom importøren stiller tilstrekkelig sikkerhet for toll som kan påløpe.
- (3) Departementet kan gi forskrift om utsettelse av endelig verdifastsettelse og utlevering etter denne paragraf.

Kapittel 8. Preferansetoll – varers opprinnelse

0 Overskriften endret ved lov 13 des 2013 nr. 124 (ikr. 4 mars 2016 iflg. res. 4 mars 2016 nr. 220).

§ 8-1. Preferansetoll

Med preferansetoll menes tollreduksjon, tollfrihet eller annen tollbegunstigelse gitt på grunnlag av frihandelsavtale som Norge har inngått med annen stat eller gruppe av stater, bilateral eller unilateral erklæring i tilknytning til slik avtale, eller særlig ordning som Norge ensidig har etablert overfor visse stater.

§ 8-2. Innrømmelse av preferansetoll på grunnlag av frihandelsavtale mv.

- (1) Preferansetoll gis for varer som omfattes av frihandelsavtale som Norge har inngått og som er i kraft for Norge, eller av annen ordning inngått i tilknytning til slik avtale.
- (2) Preferansetoll etter første ledd er betinget av at varen har opprinnelse innenfor vedkommende avtales virkeområde. Varens opprinnelsesstatus fastsettes etter avtalens opprinnelsesregler og bestemmelsene i loven her.
- (3) Departementet skal i forskrift kunngjøre en oversikt over de frihandelsavtaler som Norge til enhver tid er bundet av.

§ 8-3. Innrømmelse av preferansetoll på grunnlag av det generelle preferansesystemet for utviklingsland – GSP

- (1) Preferansetoll gis for vare som omfattes av ordning som Norge ensidig har etablert som et generelt preferansesystem (GSP) til tollbegunstigelse av en gruppe stater.
- (2) Preferansetoll etter første ledd er betinget av at varen har opprinnelse innenfor ordningens virkeområde. Opprinnelsesstatus fastsettes etter opprinnelsesreglene for ordningen, og etter reglene i loven her.
- (3) Departementet skal i forskrift kunngjøre en oversikt over de land som til enhver tid er omfattet av ordningen med ensidig preferansetoll.
- (4) Departementet kan gi forskrift om et generelt preferansesystem etter denne paragraf, herunder om en sikkerhetsmekanisme for tilfeller der preferansesystemet utløser vesentlige markedsforstyrrelser.

§ 8-4. Preferensielle opprinnelsesregler

- (1) Dersom en vares opprinnelse skal fastsettes med sikte på preferansetollbehandling, skal opprinnelsesreglene i gjeldende frihandelsavtaler, eller i det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP) eller annen preferanseordning legges til grunn.
- (2) Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av opprinnelsesreglene som følger av gjeldende frihandelsavtaler, det generelle preferansesystemet for utviklingsland (GSP) og andre preferanseordninger som skal gjelde ved innførsel og utførsel av opprinnelsesprodukter.

§ 8-5. Krav om preferansetoll og dokumentasjon av opprinnelse

- (1) Krav om preferansetoll må fremsettes under tollbehandlingen, og kravet må kunne legitimeres med nødvendig dokumentasjon for varens opprinnelse.
- (2) Dokumentasjon som nevnt i første ledd må tilfredsstillende nærmere angitte formkrav, og må oppbevares for kontrollformål i minst ti år regnet fra fortollingstidspunktet.
- (3) Departementet kan gi forskrift om fremsettelse av krav om preferansetoll og om fremleggelse av opprinnelsesbevis etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å gjøre unntak i enkelttilfeller.

§ 8-6. Ikke-preferensiell opprinnelse

- (1) Med ikke-preferensiell opprinnelse menes opprinnelse fastsatt på annet grunnlag enn særskilt avtale med fremmed stat eller organisasjon om preferansetollbehandling, eller der opprinnelse fastsettes som vilkår for ensidig preferanseordning.
- (2) Regler om ikke-preferensiell opprinnelse får anvendelse ved
 - a) tollmessig bestevilkårsbehandling etter Generalavtalen om tolltariffer og handel artikkel I,
 - b) utstedelse av opprinnelsesbevis for vare som ikke omfattes av frihandelsavtale,
 - c) iverksettelse av handelstiltak etter kapittel 10.
- (3) Departementet kan gi forskrift om fastsettelse av ikke-preferensiell opprinnelse etter denne paragraf, herunder om krav til opprinnelsesbevis og utvidelse av reglens anvendelsesområde til opprinnelsesmerking, offentlige innkjøp og handelsstatistikk.

0 Endret ved lov 13 des 2013 nr. 124 (ikr. 4 mars 2016 iflg. res. 4 mars 2016 nr. 220).

Kapittel 9. Tollnedsettelse i budsjettåret

§ 9-1. Nedsettelse av tollsats på landbruksvarer

- (1) For å legge til rette for innførsel av landbruksvarer som supplement til norsk produksjon, og for å møte forbrukernes og næringsmiddelindustriens behov, kan departementet sette ned ordinære tollsatter, såfremt avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon ikke er til hinder for det. Tollnedsettelsene skal ivareta hensynet til avsetningsgrunnlaget for norsk produksjon av landbruksvarer og hindre uønskede markedsforstyrrelser. Nedsettelse kan skje:
 - a) i form av en generell nedsettelse etter § 9-2,
 - b) i form av individuelle nedsettelse etter søknad etter § 9-3, eller
 - c) ved fastsettelse av tollkvoter der tollkvoteandelene tildeles ved auksjon eller på annen måte etter § 9-4.

(2) Vedtak om nedsettelse av tollsats som nevnt i første ledd, skal angi det eller de vareslag som omfattes, og skal opplyse om den periode nedsettelsen gjelder for.

(3) §§ 9-2 til 9-4 kan gis tilsvarende anvendelse ved innrømmelse av preferansetoll for landbruksvarer etter kapittel 8.

§ 9-2. Generell nedsettelse av tollsats på landbruksvarer

(1) Med generell nedsettelse av tollsats på landbruksvarer menes forvaltningsvedtak om å sette ned tollsatsen på en bestemt landbruksvare, uten kvantitative begrensninger, for en nærmere angitt periode, men likevel begrenset til utgangen av vedkommende budsjettår.

(2) Departementet kan på forhånd kunngjøre vedtak om endring av tollsats etter denne paragraf. Kunngjøringen skal angi tidspunktet for iverksettelsen av vedtaket.

(3) Departementet kan gi forskrift om generelle nedsettelser av tollsats etter denne paragraf, herunder om saksbehandling, opplysningsplikt, kontroll, administrative sanksjoner, gyldighetsperiode og kunngjøring av nedsettelsesvedtak, og i hvilken utstrekning slik kunngjøring skal ha troverdighet.

§ 9-3. Individuell nedsettelse av tollsats på landbruksvarer og bearbejdede landbruksvarer etter søknad

(1) Med individuell nedsettelse av tollsats menes i denne paragraf enkeltvedtak om å sette ned tollsatsen på en angitt mengde av en bestemt landbruksvare eller bearbejdet landbruksvare, innenfor et angitt tidsrom, og der vedtaket er rettet mot én eller flere bestemte fysiske eller juridiske personer som har søkt om dette.

(2) Vedtak om nedsettelse av tollsats skal treffes på grunnlag av søknad. Vedtaket skal angi den vare og det kvantum som omfattes, den periode nedsettelsen gjelder for, og den berettigede fysiske eller juridiske person.

(3) Departementet kan gi forskrift om nedsettelse av tollsats etter denne paragraf, herunder om saksbehandling, opplysningsplikt, kontroll, administrative sanksjoner og gyldighetsperiode.

§ 9-4. Tildeling av tollkvoteandeler for landbruksvarer ved auksjon eller på annen måte

(1) Tollkvoteandeler skal tildeles ved auksjon, dersom departementet anser at markedsforholdene ligger til rette for det, og avtale med fremmed stat eller organisasjon ikke er til hinder for det. Regler om tildeling av tollkvoter på annen måte enn ved auksjon gis av departementet i forskrift.

(2) Med tollkvote menes en fastsatt mengde av en vare som tillates innført med nedsatt tollsats, innenfor et angitt tidsrom. En tollkvote kan fastsettes på grunnlag av avtale med fremmed stat eller organisasjon, eller av eget tiltak. Med tollkvoteandel menes en rettighet til å innføre en viss mengde av en vare innenfor en tollkvote.

(3) Auksjon over tollkvoteandel skal utlyses i god tid før auksjonen holdes. I utlysningen skal det opplyses om fristen for auksjonsåpning og auksjonsavslutning og om hvordan tollkvoteandelene skal fordeles blant dem som får tilslag. Det skal ikke angis hvem som deltar i budrundene. Umiddelbart etter auksjonsavslutning skal det gis opplysning om antall budgivere, høyeste bud, og hvem som fikk tilslag.

(4) Tollkvoteandel kjøpt på auksjon kan overdras.

(5) Departementet kan gi forskrift om tildeling av tollkvoteandeler, herunder om saksbehandling, opplysningsplikt, kontroll, administrative sanksjoner, gyldighetsperiode og forhåndsgodkjennelse av anbydere, og om avhendelse av kvoteandel.

§ 9-5. Nedsettelse av toll

(1) Departementet kan treffe enkeltvedtak om nedsettelse av toll dersom det oppstår tilfeller eller situasjoner som ikke var overveid da Stortingets vedtak om toll ble truffet, og tollene i det enkelte tilfellet får en utilsiktet og klart urimelig virkning.

(2) Departementet kan gi forskrift om nedsettelse av toll etter denne paragraf, herunder om søknadsbehandling, frister og vilkår for nedsettelsen.

0 Endret ved lov 21 juni 2013 nr. 70.

Kapittel 10. Handelstiltak

§ 10-1. Handelstiltak mot dumping (antidumpingtiltak)

(1) Finner departementet at det foreligger dumping, og at dumpingene volder eller truer med å volde vesentlig skade for næringsvirksomhet i tollområdet eller vesentlig forsinkelse av slik virksomhet, kan Kongen, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten, iverksette antidumpingtiltak. Slikt tiltak kan også iverksettes etter anmodning fra et tredjeland, der dumpingene volder eller truer med å volde vesentlig skade for en næringsvirksomhet i vedkommende land.

(2) Antidumpingtiltak i form av en særskilt antidumpingtoll må ikke pålegges utover hva som antas å motsvare dumpingmarginen, slik denne beregnes etter § 10-2. Antidumpingtoll pålegges innførsel av dumpet vare som har forårsaket skade, unntatt varer fra leverandører som har gitt pristilsagn. Dersom det er praktisk mulig, skal det fremgå av pålegget hvilke leverandører tiltaket retter seg mot.

(3) Antidumpingtiltaket skal bare gjelde så lenge det er nødvendig for å motvirke skade som følger av dumping, og tiltaket skal reduseres dersom en nærmere vurdering tilsier dette. Når det er grunn til det, skal myndighetene av eget tiltak eller på anmodning, vurdere om det etter en viss tid er nødvendig å opprettholde tiltaket.

(4) Antidumpingtiltak kan iverksettes som midlertidig tiltak. Tiltaket kan tidligst iverksettes 60 dager etter at formelle undersøkelser ble innledet og kunngjort. Et midlertidig tiltak skal vare så kort som mulig og ikke lenger enn fire måneder. Dersom eksportører som representerer en betydelig andel av den aktuelle handelen ber om det, kan tiltaket vare i inntil seks måneder. Varigheten kan utvides til henholdsvis seks og ni måneder dersom undersøkelsene viser at en toll som er lavere enn dumpingsmarginen, vil være tilstrekkelig til at det ikke påføres noen skade.

(5) Antidumpingtiltak skal oppheves senest fem år etter den dag det ble iverksatt, med mindre det på grunnlag av en fornyet gjennomgang er sannsynliggjort at dumpingene og skaden fortsetter eller vil oppstå på ny.

(6) Søksmål om gyldigheten av vedtak om å iverksette antidumpingtiltak behandles i Oslo tingrett som førsteinstans. Retten skal påse at saksbehandlingen påskyndes.

(7) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksettelse av antidumpingtiltak. Dersom det er mulig, skal kunngjøringen opplyse om hvilke leverandører som er omfattet.

(8) Departementet kan gi forskrift om antidumpingtiltak etter denne paragraf.

§ 10-2. Definisjon av dumping

(1) Med dumping menes innførsel av vare:

- a) til en pris som er lavere enn den under vanlige handelsforhold sammenlignbare pris ved salg av tilsvarende vare bestemt til forbruk i vedkommende eksportland, eller
- b) hvis slik hjemmemarkedspris i eksportlandet ikke foreligger, til en pris som enten:
 1. er lavere enn den under vanlige handelsforhold høyeste sammenlignbare eksportpris for tilsvarende vare som utføres til noe annet land, eller
 2. er lavere enn hva det koster å fremstille varen i opprinnelseslandet med et rimelig tillegg for administrasjons- og salgskostnader og generelle kostnader samt fortjeneste.

(2) Ved sammenligning av prisene skal det tas hensyn til ulikheter i salgs- og leveringsvilkår, transportkostnader, beskatning, og andre forhold av betydning for sammenligningen.

(3) Definisjonen i første ledd kan fravikes dersom antidumpingtiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for dette.

§ 10-3. Handelstiltak mot subsidier (utjevningstiltak)

(1) Finner departementet at det foreligger direkte eller indirekte subsidiering av varer som eksporteres til Norge, og at subsidieringen volder eller truer med å volde vesentlig skade, kan Kongen, innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten, iverksette utjevningstiltak.

(2) Utjevningstiltak i form av en særskilt utjevningstoll må ikke overstige hva som antas å motsvare den subsidie som er fastslått, beregnet per enhet av den subsidierte og eksporterte varen. Vedtak etter første ledd skal uttrykkelig gjøre rede for utregningsmåten i det enkelte tilfelle, og den skal være i samsvar med de avtaleforpliktelser som gjelder. Utjevningstoll skal pålegges all subsidiert vare som har forårsaket skade, unntatt varer fra leverandører som har gitt avkall på de aktuelle subsidiene, eller som har gitt pristilsagn.

(3) Utjevningstiltaket skal bare gjelde så lenge det er nødvendig for å motvirke den skade som subsidiene forårsaker. Tiltaket skal reduseres dersom en nærmere vurdering tilsier dette.

(4) Utjevningstiltak kan iverksettes som midlertidige tiltak. Tiltaket kan tidligst iverksettes 60 dager etter at formelle undersøkelser ble innledet og kunngjort. Slikt midlertidig tiltak kan ikke vare lenger enn 120 dager.

(5) Søksmål om gyldigheten av vedtak om å iverksette utjevningstiltak behandles i Oslo tingrett som førsteinstans. Retten skal påse at saksbehandlingen påskyndes.

(6) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksettelse av utjevningstiltak. Dersom det er mulig, skal kunngjøringen opplyse om hvilke leverandører som er omfattet av tiltaket.

(7) Departementet kan gi forskrift om handelstiltak etter denne paragraf.

§ 10-4. Definisjon av subsidier

- (1) Med subsidier menes økonomisk bidrag fra offentlig myndighet når det gis en fordel ved at:
- a) det offentlige praksis innebærer direkte pengeoverføringer (gave, lån, kapitaltilførsel mv.), eller potensielle direkte overføringer av penger eller forpliktelser (lånegarantier mv.),
 - b) offentlige krav som ellers er forfalt, frafalles eller ikke innkreves,
 - c) det offentlige leverer varer eller yter tjenester ut over generell infrastruktur, eller kjøper varer,
 - d) det offentlige foretar innbetalinger til en finansieringsordning, eller overlater til, eller pålegger, en privat aktør en eller flere oppgaver som vanligvis hører under det offentlige, og som er beskrevet under bokstav a til c, og dette uten reell grunn avviker fra den praksis det offentlige vanligvis følger,
 - e) det gis en eller annen form for inntekts- eller prisstøtte som direkte eller indirekte bevirker økning i eksporten av en vare.
- (2) Definisjonen i første ledd kan fravikes såfremt utjevningstiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for dette.

§ 10-5. Beskyttelsestiltak og mottiltak

- (1) Finner departementet at en vare som følge av en uforutsett utvikling blir importert i slik økende mengde og under slike forhold at dette volder, eller truer med å volde, alvorlig skade for norske produsenter av lignende eller konkurrerende varer, kan Kongen innenfor de rammer som følger av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, eller av folkeretten, iverksette beskyttelsestiltak.
- (2) Undersøkelser om det er grunn til å iverksette beskyttelsestiltak eller mottiltak etter første ledd, skal gjennomføres slik som bestemt i § 12-8. Undersøkelsesmyndighetene kan innhente opplysninger etter § 12-5.
- (3) Beskyttelsestiltak skal bare anvendes så langt det er nødvendig for å hindre eller rette opp alvorlig skade og å lette nødvendige tilpasninger. Tiltaket skal iverksettes i form av en særskilt toll på angjeldende varer uten hensyn til deres opprinnelse, eller ved kvantitative reguleringer som kan fordeles slik at berørte land gis en forholdsmessig andel. Beskyttelsestiltak skal ikke anvendes utover en periode på fire år, hvis ikke det på nytt fastslås at tiltak fortsatt er nødvendig. Midlertidig beskyttelsestiltak kan iverksettes med inntil 200 dagers varighet.
- (4) Kongen kan iverksette avtale med annen stat om handelskompensasjon for negative virkninger av beskyttelsestiltak som nevnt i første ledd.
- (5) Dersom norske produsenter rammes av andre lands beskyttelsestiltak, kan Kongen iverksette mottiltak i form av rebalanserende tiltak, herunder opphevelse av tollmessige innrømmelser.
- (6) Vilkårene nevnt i første og annet ledd kan fravikes såfremt beskyttelsestiltaket iverksettes innenfor folkerettslige rammer som åpner for dette.
- (7) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksettelse av beskyttelsestiltak og mottiltak etter denne paragraf.
- (8) Departementet kan gi forskrift om beskyttelsestiltak og mottiltak etter denne paragraf.

§ 10-6. Spesielle beskyttelsestiltak for landbruksvarer

(1) Dersom den importerte mengde av en landbruksvare overstiger et nærmere bestemt referansenivå, eller importprisen for en vare faller under en nærmere bestemt referansepris, kan Kongen innenfor rammene av avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon, iverksette spesielle beskyttelsestiltak, herunder pålegge en særskilt toll på vedkommende vare i tillegg til ordinær toll.

(2) Undersøkelser av om det er grunn til å iverksette beskyttelsestiltak eller mottiltak etter første ledd, skal gjennomføres slik som bestemt i § 12-9. Undersøkelsesmyndighetene kan innhente opplysninger etter § 12-5.

(3) Volumbasert beskyttelsestoll etter denne paragraf kan ikke overstige en tredjedel av den ordinære tollsatsen som gjelder for det året tiltaket ble truffet for.

(4) Departementet skal i forskrift kunngjøre iverksettelse av beskyttelsestiltak etter denne paragraf.

(5) Departementet kan gi forskrift om økning av toll etter denne paragraf.

§ 10-7. Opphevelse av innrømmelser eller andre forpliktelser

(1) Kongen kan, i tilfeller hvor Tvisteløsningsorganet i Verdens Handelsorganisasjon gir Norge rett til å oppheve innrømmelser eller andre forpliktelser etter WTO-avtalen, iverksette de tiltak som Tvisteløsningsorganet har gitt sin tilslutning til, herunder endre gjeldende tollsatter.

(2) Departementet skal i forskrift kunngjøre vedtak om tiltak etter første ledd.

(3) Departementet kan gi forskrift om opphevelse av innrømmelser eller andre forpliktelser etter WTO-avtalen etter denne paragraf. Det samme gjelder opphevelse av innrømmelser eller vedtak i tvisteorgan under andre handelsavtaler enn WTO.

Kapittel 11. Refusjon av toll ved gjenutførsel

§ 11-1. Tollrefusjon ved gjenutførsel av vare benyttet ved reparasjon eller bearbeiding

(1) Toll kan refunderes for vare som næringsdrivende tidligere har innført og fortollet, dersom varen benyttes som råvare, hjelpestoff eller halvfabrikata i næringsvirksomhet i forbindelse med virksomhetens fremstilling, reparasjon eller bearbeiding av ferdigvare, og ferdigvaren:

- a) utføres,
- b) legges inn på tollager, når varen er bestemt for slik utførsel som nevnt i denne paragraf, eller
- c) utføres til slik bruk mv. utenfor tollområdet som angitt i § 11-2 første ledd bokstav b og § 11-2 annet ledd.

(2) Tollrefusjonen skal svare til den toll som er betalt for de anvendte varer som nevnt i første ledd. Toll kan refunderes også der det er benyttet andre varer enn de som er dokumentert innført, dersom varene er av samme slag som de innførte.

(3) Tollrefusjon etter denne bestemmelsen er betinget av at den innførte varen gjenutføres eller legges inn på tollager innen to år etter innførselen. Krav om refusjon må være mottatt av tollmyndighetene senest ett år etter at varen ble gjenutført eller lagt inn på tollager.

(4) Toll kan refunderes for svinn, dersom svinnet ikke kan utnyttes for andre formål.

(5) Departementet kan gi forskrift om refusjon av toll ved gjenutførsel av vare etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å gi fristutsettelse, fastsette minstebeløp, stille nærmere vilkår og frafalle vilkåret om gjenutførsel eller innlegg på tollager.

0 Endret ved lov 11 des 2009 nr. 126.

§ 11-2. Tollrefusjon ved gjenutførsel av vare i uendret tilstand mv.

(1) Toll kan refunderes for innført vare som er fortollet, dersom varen i uendret og ubrukt tilstand:

- a) gjenutføres i forbindelse med salg til kjøper utenfor tollområdet,
- b) gjenutføres til bruk eller salg om bord i fartøy eller luftfartøy, dersom slike varer og mengder kunne vært tildelt ufortollet etter § 4-23, eller,
- c) legges inn på tollager, når varen er bestemt for utførsel som nevnt i denne paragraf.

(2) Toll kan refunderes for innført vare som er fortollet, dersom varen gjenutføres til bruk i forbindelse med utforsking og utnyttelse av undersjøiske naturforekomster i havområder utenfor tollområdet. Dette gjelder likevel bare dersom slike varer og mengder kunne vært tildelt ufortollet etter § 4-23.

(3) Tollrefusjon etter denne paragraf er betinget av at den innførte varen gjenutføres eller legges inn på tollager innen to år etter innførselen. Krav om refusjon må være mottatt av tollmyndighetene senest ett år etter at varen ble gjenutført eller lagt inn på tollager.

(4) Departementet kan gi forskrift om tollrefusjon etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å gi fristutsettelse, fastsette minstebeløp, stille nærmere vilkår og frafalle vilkåret om gjenutførsel eller innlegg på tollager.

§ 11-3. Delvis tollrefusjon

(1) Toll kan delvis refunderes i følgende tilfelle:

- a) Ved gjenutførsel av rullende jernbanemateriell og reservedeler til slikt materiell som har vært innført til midlertidig bruk, og som ikke kan innføres tollfritt etter § 6-1 annet ledd bokstav c og e. Tollen skal refunderes med fradrag av to prosent for hver måned eller del av måned regnet fra tidspunktet da varen ble innført.
- b) Ved gjenutførsel av vare som har vært innført midlertidig til leie eller lån, eller som utenlandske foretak, institusjoner eller personer har innført og benyttet i forbindelse med et oppdrag i tollområdet, og varen ikke kunne ha vært innført midlertidig etter bestemmelsene i kapittel 6. Tollen skal refunderes med fradrag av fem prosent for hver måned eller del av måned regnet fra tidspunktet da varen ble innført.

(2) Departementet kan gi forskrift om delvis tollrefusjon etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes adgang til å gi fristutsettelse, fastsette minstebeløp og frafalle vilkåret om gjenutførsel.

§ 11-4. Gjenutførsel ved feil eller særlige omstendigheter

(1) Toll kan refunderes for vare som gjenutføres fordi den er feilsendt, feilbestilt, levert for sent eller ikke er i samsvar med bestillingen. Toll kan tilbakebetales i andre tilfeller dersom det foreligger særlige grunner.

(2) Det er et vilkår for tollrefusjon etter denne paragraf at den innførte varen gjenutføres eller legges inn på tollager innen to år etter innførselen. Krav om refusjon må være mottatt av tollmyndighetene senest ett år etter at varen ble gjenutført eller lagt inn på tollager.

(3) Departementet kan gi forskrift om tollrefusjon etter denne paragraf, herunder om adgangen til å gi fristutsettelse, fastsette minstebeløp, stille nærmere vilkår og frafalle vilkåret om gjenutførsel eller innlegg på tollager.

§ 11-5. (Opphevet ved lov 11 des 2009 nr. 126.)

Kapittel 12. Særlige forvaltningsregler

§ 12-1. *Taushetsplikt*

(1) Enhver som har eller har hatt verv, stilling eller oppdrag knyttet til tollforvaltningen, skal hindre at uvedkommende får adgang eller kjennskap til det vedkommende i sitt arbeid har fått vite om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Taushetsplikten er ikke til hinder for at opplysningene i en sak gjøres kjent for sakens parter eller deres representanter. Den som tiltrer verv, stilling eller oppdrag skal avgi skriftlig erklæring om at denne kjenner og vil overholde taushetsplikten.

(2) Taushetsplikten etter første ledd er ikke til hinder for at opplysninger gis:

- a) til offentlig myndighet som kan ha bruk for dem i sitt arbeid med toll, skatt, avgifter, trygder, tilskudd eller bidrag av offentlig midler,
- b) til offentlig myndighet for bruk i forbindelse med håndheving av lovgivningen om inn- og utførsel av varer, regnskapsplikt og regnskapsførere, revisjonsvesen, valutaregulering eller aksjeselskaper, eller som reviderer offentlig virksomhet, samt til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet til bruk for tilsynsformål,
- c) til offentlig myndighet for bruk til statistikkformål,
- d) til offentlig myndighet når det er nødvendig for å innhente ytterligere opplysninger,
- e) til offentlig oppnevnt granskningskommisjon,
- f) til politi, påtalemyndighet eller skattemyndighet i forbindelse med samarbeid med sikte på å bekjempe, hindre og undersøke overtredelser av tollovgivningen. Utenfor tollmyndighetenes forvaltningsområde kan opplysninger gis dersom det er grunn til å undersøke om noen forbereder, begår eller har begått en handling som kan medføre høyere straff enn fengsel i seks måneder. På samme vilkår som i annet punktum kan opplysninger også gis til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.
- g. til Økokrim etter anmodning grunnet i en melding om en mistenkelig transaksjon gitt i medhold av hvitvaskingsloven.
- h) til andre ifølge lovpåbud som fastsetter eller klart forutsetter at taushetsplikten ikke skal være til hinder for å gi opplysningene, eller
- i) i forbindelse med utveksling av informasjon (samordning) som forutsatt i lov 6. juni 1997 nr. 35 om Oppgaverregisteret.

(3) Departementet kan uten hinder av første ledd godkjenne at opplysninger gis til forskningsformål i samsvar med forvaltningsloven § 13 d.

(4) Hvis opplysninger gis med hjemmel i annet ledd eller tredje ledd, til noen som ikke selv har like streng eller tilsvarende taushetsplikt etter annen lov, gjelder taushetsplikten etter første ledd tilsvarende for den som får opplysningene. Den som gir opplysningene skal samtidig gjøre oppmerksom på dette. Opplysningene kan likevel brukes til det formål som begrunnet at de ble gitt.

(5) Forvaltningsloven §§ 13 til 13 e gjelder ikke som utfyllende bestemmelser for taushetsplikten etter denne paragraf.

(6) Informasjonsutveksling med fremmed stat eller til organisasjon på mandat fra De forente nasjoner (FN) som Norge har akseptert som offentlig myndighet, er ikke omfattet av denne bestemmelse.

(7) Registreringspliktig statsstøtte etter lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte § 2 a kan offentliggjøres uten hinder av taushetsplikten.

- 0 Endret ved lover 9 mai 2008 nr. 32, 11 des 2009 nr. 126, 25 juni 2010 nr. 42, 24 juni 2011 nr. 25, 29 mai 2015 nr. 36 (ikr. 29 mai 2015 iflg. res. 29 mai 2015 nr. 553), 10 juni 2016 nr. 24 (ikr. 1 juli 2016 iflg. res. 10 juni 2016 nr. 619). Endres ved lov 20 des 2018 nr. 107 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 12-1a. Opplysningsplikt om egne forhold

Den som har plikt til å gi opplysninger etter denne loven, skal opptre aktsomt og lojalt. Han skal bidra til at spørsmål om tollskyld i rett tid blir klarlagt og oppfylt. Han skal gjøre tollmyndighetene oppmerksom på feil ved tollekspedisjonen.

- 0 Tilføyd ved lov 11 des 2009 nr. 126.

§ 12-2. Andre offentlige myndigheters opplysningsplikt

(1) Offentlige myndigheter, innretninger og tjenestepersonell plikter etter krav fra tollmyndighetene å gi opplysninger som kan ha betydning for tollmyndighetene i deres kontrollvirksomhet. I nødvendig utstrekning skal opplysningene gis i form av utskrift av protokoll, kopi av dokumenter mv.

(2) Uten hinder av taushetsplikt skal myndigheter som utbetaler erstatninger eller tilskudd, eller utsteder lisenser for import eller eksport av varer etter krav fra tollmyndighetene, gi opplysninger om utbetalte beløp og om grunnlaget for disse.

(3) Uten hinder av taushetsplikt skal skattemyndighetene og folkeregistermyndigheten gi opplysninger av betydning for tollmyndighetenes arbeid med toll og vareførsel til og fra landet.

(4) Departementet kan gi forskrift om andre offentlige myndigheters opplysningsplikt etter denne paragraf.

- 0 Endret ved lover 18 des 2015 nr. 117 (ikr. 1 jan 2016), 9 des 2016 nr. 88 (ikr. 1 okt 2017 iflg. res. 9 juni 2017 nr. 718).

§ 12-3. Underrettnings- og hjelpeplikt overfor tollmyndighetene

(1) Politiet og militære myndigheter skal yte tollmyndighetene nødvendig hjelp og beskyttelse under utførelsen av tolltjenesten.

(2) Havnevesenets tjenestepersonell, fyrvoktere og statsloser som under sin tjeneste eller i stillings medfør får kjennskap til overtredelser av toll- og vareførselslovgivningen eller forhold som viser at slike overtredelser tilsiktes, skal søke å hindre overtredelsen, og uten ugrunnet opphold underrette tollmyndighetene eller påtalemyndigheten.

(3) Statsloser har etter krav fra tollmyndighetene plikt til å gi opplysninger de har om fartøyer langs kysten og i norske farvann.

(4) Opplysninger som nevnt i annet og tredje ledd kan gis uten hinder av fastsatt taushetsplikt.

(5) Departementet kan gi forskrift om underretnings- og hjelpeplikt etter denne paragraf.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49).

§ 12-4. Opplysninger om abonnent til telefonnummer mv.

(1) Når særlige hensyn gjør det nødvendig, og det er mistanke om overtredelse av tolloven eller bestemmelser gitt i medhold av tolloven, kan tollmyndighetene pålegge tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste, å opplyse om navn og adresse til en abonnent som ikke har offentlig telefonnummer, telefaksnummer eller personsøker nummer.

(2) Departementet kan gi forskrift om opplysningsplikt etter denne paragraf.

§ 12-5. Opplysningsplikt i handelstiltakssaker

(1) Dersom det vurderes å iverksette handelstiltak mot visse vareslag etter loven kapittel 10, eller forlenge allerede iverksatte tiltak, kan departementet, eller den myndighet departementet bestemmer, innhente eller la innhente nærmere opplysninger om priser, produksjon, omsetning, fortjeneste og andre forhold vedrørende slike eller lignende vareslag, utenlandske så vel som innenlandske.

(2) Plikt til å fremlegge opplysninger som nevnt i første ledd, påhviler enhver som innfører, produserer, bearbeider eller omsetter slike varer. Opplysningsplikt har også:

- a) myndigheter som har til oppgave å føre kontroll med at bestemmelsene i konkurranselovgivningen overholdes, og
- b) myndigheter som har til oppgave å gjennomføre regulering og kontroll av vareførselen.

(3) Opplysningspliktige etter første og annet ledd kan meddele opplysninger uten hinder av den taushetsplikt som ellers påhviler dem. Taushetsplikten er heller ikke til hinder for at regnskapsmateriale, bøker og dokumenter som befinner seg hos slike myndigheter, blir kontrollert etter § 13-4.

(4) Departementet kan gi forskrift om undersøkelsesmyndighet og opplysningsplikt etter denne paragraf.

§ 12-6. Undersøkelser mv. i antidumpingsaker

(1) Klage over dumpingimport skal rettes til departementet, og vedlegges nødvendig bevismateriale. Vedtak om ileggelse av antidumpingtiltak og midlertidige tiltak skal bare treffes etter forutgående formelle undersøkelser. Innledning og avslutning av slike undersøkelser skal departementet kunngjøre, og berørte parter skal orienteres. Departementet kan som ledd i saksforberedelsen, innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg, og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.

(2) Undersøkelsene skal umiddelbart innstilles dersom det ikke foreligger tilstrekkelige bevis, der dumpingmarginen er minimal, eller volumet er ubetydelig. De berørte parter skal gjøres kjent med de opplysninger som er fremlagt, og gis anledning til å legge frem ytterligere bevismateriale som måtte ha relevans. Undersøkelsene skal normalt være avsluttet innen ett år, og i alle tilfeller innen 18 måneder etter at de er igangsatt.

(3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet, skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(4) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling i dumpingsaker etter denne paragraf, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om antidumpingiltak og om betaling og tilbakebetaling.

§ 12-7. *Undersøkelser mv. i subsidiesaker*

(1) Klage over subsidiert import skal rettes til departementet og vedlegges nødvendig bevismateriale. Vedtak om ileggelse av utjevningstiltak og midlertidige tiltak skal bare treffes etter forutgående formelle undersøkelser. Innledning og avslutning av slike undersøkelser skal departementet kunngjøre, og berørte parter skal orienteres. Departementet kan som et ledd i saksforberedelsen innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg, og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.

(2) Undersøkelsene skal umiddelbart innstilles dersom det ikke foreligger tilstrekkelige bevis, dersom subsidieandelen er minimal, eller volumet er ubetydelig. De berørte parter skal gjøres kjent med de opplysninger som er fremlagt, og gis anledning til å legge frem ytterligere bevismateriale som måtte ha relevans. Undersøkelsene skal normalt være avsluttet innen ett år, og i alle tilfeller innen 18 måneder etter at de er igangsatt.

(3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet, skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(4) Departementet kan gi forskrift om saksbehandling i subsidiesaker etter denne paragraf, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om utjevningstiltak, og om betaling og tilbakebetaling.

§ 12-8. *Undersøkelser mv. i beskyttelsestiltakssaker*

(1) Beskyttelsestiltak kan iverksettes bare etter forutgående formelle undersøkelser. Innledning og avslutning av slike undersøkelser skal kunngjøres av departementet, og det samme gjelder iverksettelse av beskyttelsestiltak, sammen med opplysninger om omfang og periode vedtaket gjelder for. Fra kunngjøring til iverksettelse skal det gå minst to dager.

(2) Departementet kan som ledd i saksforberedelsen innhente råd fra et særlig oppnevnt utvalg, og overlate til andre tilsyns- eller kontrollmyndigheter å foreta undersøkelser.

(3) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet, skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(4) Departementet kan gi forskrift om undersøkelse og saksbehandling i saker om beskyttelsestiltak etter denne paragraf, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om tiltak og om betaling og tilbakebetaling.

§ 12-9. *Undersøkelser mv. i beskyttelsestiltakssaker for landbruksvarer*

(1) Særlige beskyttelsestiltak for landbruksvarer kan iverksettes bare etter forutgående formelle undersøkelser. Innledning og avslutning av slike undersøkelser skal departementet kunngjøre, og det samme gjelder iverksettelse av slike beskyttelsestiltak, sammen med opplysninger om omfang og periode vedtaket gjelder for. Fra kunngjøring til iverksettelse skal det gå minst to dager.

(2) Opplysninger overgitt undersøkelsesmyndighetene under forutsetning om fortrolighet, skal undergis taushetsplikt så langt annet ikke følger av lov.

(3) Departementet kan gi forskrift om undersøkelse og saksbehandling i saker om særlige beskyttelsestiltak etter denne paragraf, herunder om undersøkelsesprosedyrer, notifikasjon, kunngjøring og iverksettelse av vedtak om tiltak og om betaling og tilbakebetaling.

0 Endret ved lov 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49).

§ 12-10. Endring av tollmyndighetenes vedtak til ugunst

(1) Når det ved innførsel av en vare er beregnet for lite eller ikke beregnet toll, kan tollmyndighetene treffe vedtak om endring til ugunst.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes adgang til å treffe vedtak om endring til ugunst.

§ 12-11. Endring av tollmyndighetenes vedtak til gunst

(1) Når det ved innførsel av en vare er beregnet for mye toll, skal tollmyndighetene treffe vedtak om endring til gunst.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes adgang til å treffe vedtak om endring til gunst.

§ 12-12. Frister for endring av tollmyndighetenes vedtak

(1) Vedtak om endring til ugunst må treffes innen tre år etter fortollingen. Fristen er likevel tre år fra tollmyndighetene oppdaget feilen dersom tollskyldneren eller noen som representerer tollskyldneren, forsettlig eller uaktsomt har gitt uriktige eller mangelfulle opplysninger.

(2) Når en vare ikke er fortollet, er fristen for å treffe vedtak om endring til ugunst tre år fra tollmyndighetene oppdaget feilen.

(3) Vedtak om endring til ugunst må i alle tilfeller treffes innen ti år etter innførselstidspunktet.

(4) Spørsmål om endring til gunst må tas opp innen tre år etter fortollingen. Tollmyndighetene kan likevel av rimelighetsgrunner treffe vedtak om endring til gunst også i andre tilfeller der det er beregnet for meget toll på grunn av feil som skyldes tollmyndighetene.

0 Endret ved lover 12 des 2008 nr. 102 (ikr. 16 jan 2009 iflg. res. 16 jan 2009 nr. 49), 19 juni 2009 nr. 57.

§ 12-13. Bindende forhåndsuttalelser

(1) Tollmyndighetene kan etter søknad avgi bindende forhåndsuttalelse om
a) klassifisering i henhold til gjeldende tolltariff,

- b) opprinnelse,
- c) toll og gebyrer som vil påløpe ved innførsel eller utførsel av en vare, eller beregningsmåten for disse.

(2) Bindende forhåndsuttalelse etter første ledd bokstav b og c avgis i den utstrekning det følger av gjensidig avtale med fremmed stat eller internasjonal organisasjon at partene er forpliktet til å avgi uttalelse om slike forhold.

(3) Det kan ilegges et gebyr for bindende forhåndsuttalelse.

(4) Tollmyndighetenes avgjørelse om ikke å avgi bindende forhåndsuttalelse kan ikke påklages. En bindende forhåndsuttalelse kan påklages, men ikke prøves i egen sak for domstol. Avgjørelse hvor bindende forhåndsuttalelse er lagt til grunn, kan påklages eller bringes inn for domstol.

(5) Departementet kan gi forskrift om bindende forhåndsuttalelser etter første ledd, herunder om søknaden og uttalelsens nærmere innhold og om vilkårene for bortfall av uttalelsens bindende virkning samt om gebyr. Departementet kan også gi forskrift om at vilkåret i annet ledd kan fravikes.

0 Endret ved lov 22 juni 2012 nr. 37 som endret ved lov 18 des 2015 nr. 119 (ikr. 1 nov 2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 680).

§ 12-14. Frist for søksmål mot tollmyndighetenes vedtak

(1) Søksmål til prøving av tollmyndighetenes vedtak må reises innen seks måneder etter at melding om vedtaket ble sendt tollskyldneren. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven §§ 16-12 til 16-14. Etter utløpet av søksmålsfristen gjelder likevel fristen i skattebetalingsloven § 17-1 femte ledd i sak om tvangsfullbyrdelse eller midlertidig sikring.

(2) Søksmålsfristen i første ledd første punktum gjelder ikke når søksmål reises mot førsteinstansens vedtak i medhold av forvaltningsloven § 27 b annet punktum.

0 Tilføyd ved lov 10 des 2010 nr. 70 (ikr. 1 jan 2011).

§ 12-15. Politiattest

(1) Tollmyndighetene kan kreve fremleggelse av ordinær politiattest i forbindelse med tilsetninger. Ved tilsetning i særskilte stillinger kan det kreves utvidet og uttømmende politiattest.

(2) I vurderingen av om, og i tilfelle hvilken type politiattest som skal kreves, skal det blant annet tas hensyn til stillingens art, hvilke rettigheter og plikter som ligger til stillingen, hvilke oppgaver som skal utføres, samt omfanget og varigheten av stillingen.

0 Tilføyd ved lov 21 juni 2013 nr. 82 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 27 sep 2013 nr. 1132 som endret ved res. 13 des 2013 nr. 1449), endret ved lov 19 des 2017 nr. 124 (ikr. 1 jan 2018).

§ 12-16. Konsultasjoner

Departementet kan gi forskrift om regelmessige konsultasjoner mellom myndigheter med ansvar og oppgaver ved inn- og utførsel av varer og næringslivet mv.

0 Tilføyd ved lov 18 des 2015 nr. 117 (ikr. 1 jan 2016).

§ 12-17. Taushetsplikt av hensyn til tollmyndighetenes kontrollvirksomhet mv.

Taushetsplikten etter § 12-1 gjelder også for opplysninger som det ut fra hensynet til tollmyndighetenes etterretnings- og analysevirksomhet, operative kontrollvirksomhet og organiseringen av denne, er nødvendig å holde hemmelig. Begrensningene i taushetsplikten etter § 12-1 får bare anvendelse så langt de passer.

0 Tilføyd ved lov 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017).

§ 12-18. Bruk av personopplysninger ved utvikling og testing av IT-systemer

0 Tilføyes ved lov 20 des 2018 nr. 107 (ikr. 1 juli 2019).

Kapittel 13. Alminnelige bestemmelser om tollkontroll

§ 13-1. Tollmyndighetenes undersøkelser mv.

(1) For å bringe på det rene om en vare er eller søkes unndratt tollmyndighetenes kontroll, kan tollmyndighetene foreta undersøkelse:

- a) utendørs når undersøkelsen skjer i umiddelbar tilknytning til forfølgelse av et forhold som antas å innebære en slik unndragelse av kontrollen,
- b) utendørs i områder hvor lossing eller lasting foregår eller antas å ha foregått,
- c) i lager eller andre bygninger på steder hvor lossing eller lasting foregår eller har foregått,
- d) av tog i tollområdet,
- e) på person som:
 1. ferdes til eller fra grensen for tollområdet,
 2. befinner seg i, eller underveis fra eller til, transportmiddel som er underveis fra eller til grensen for tollområdet,
 3. forlater lagringsplasser for ufortollete varer,
 4. befinner seg på, eller underveis fra eller til, anløpssted for fartøy eller landingsplass for luftfartøy i utenriks trafikk,
 5. befinner seg på sted og under forhold hvor tollmyndighetene kan foreta undersøkelse etter bokstav a til c, og som mistenkes for å unndra vare fra kontroll.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes kontrollvirksomhet etter denne paragraf.

§ 13-2. Tollmyndighetenes adgang utendørs

(1) Tollmyndighetene skal under sin kontrollvirksomhet gis uhindret adgang utendørs langs kysten, i havneområder, til jernbanelinjer med tilhørende stasjonsområder, til landingsplasser for luftfartøyer, og til områder som støter til riksgrensen.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes kontrollvirksomhet etter denne paragraf.

§ 13-3. Kontroll av vareførsel mv.

(1) Tollmyndighetene kan stanse og undersøke:

- a) fartøy og luftfartøy som befinner seg i tollområdet,
- b) ethvert annet transportmiddel som er underveis til eller fra grensen for tollområdet,

- c) vareførsel til eller fra tollområdet uten bruk av transportmiddel,
- d) vareførsel til eller fra anløpssted for fartøy eller landingsplass for luftfartøy.

(2) Tollmyndighetene kan treffe de tiltak som anses nødvendige for gjennomføring av kontrollen med transportmidler og vareførsel som nevnt i første ledd.

(3) Mottakeren av varen eller den som har omsorg for varen på dennes vegne, skal gis anledning til å være til stede ved undersøkelser som nevnt i første ledd, hvis ikke det vil føre til uforholdsmessige forsinkelser eller vansker for øvrig.

(4) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes kontrollvirksomhet etter denne paragraf.

§ 13-3 a. *Kontrollopplysninger fra tollskyldner og opplysningspliktige etter tolloven kapittel 3 og 4*

(1) Den som er tollskyldner eller har opplysningsplikt etter kapittel 3 og 4, skal etter krav fra tollmyndighetene gi opplysninger som kan ha betydning for vedkommendes plikt til å svare toll, eller for kontrollen av vareførselen. Tollmyndighetene kan kreve at opplysningspliktige etter første punktum dokumenterer opplysningene ved blant annet å gi innsyn i, legge fram, sammenstille, utlevere eller sende inn fakturaer, fraktdokumenter, kvitteringer, regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, korrespondanse, styreprotokoller, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter, elektroniske programmer eller programsystemer mv.

(2) Den som kan pålegges å gi opplysninger etter første ledd, har plikt til å gi opplysningene uten hensyn til den taushetsplikten vedkommende er pålagt ved lov eller på annen måte. Opplysninger som angår rikets sikkerhet, kan likevel bare kreves framlagt etter samtykke fra Kongen.

0 Tilføyd ved lov 26 apr 2013 nr. 16, endret ved lov 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017).

§ 13-3 b. *Kontrollopplysninger fra tredjeparter*

(1) Med unntak av fysiske personer som ikke driver næringsvirksomhet, plikter enhver etter krav fra tollmyndighetene å gi opplysninger som kan ha betydning for kontroll av noens vareførsel eller plikt til å svare toll.

(2) Innhenting av opplysninger for målretting av kontroller kan bare foretas når det foreligger særlig grunn.

(3) Tollmyndighetene kan kreve at opplysningspliktige etter første ledd dokumenterer opplysningene blant annet ved å gi innsyn i, legge fram, sammenstille, utlevere eller sende inn fakturaer, kvitteringer, regnskapsmateriale med bilag, kontrakter, korrespondanse, styreprotokoller, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter, elektroniske programmer og programsystemer mv.

0 Tilføyd ved lov 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017).

§ 13-4. *Kontroll hos den opplysningspliktige*

(1) Tollmyndighetene kan foreta kontroll hos den som plikter å gi opplysninger etter denne loven. Den opplysningspliktige plikter likevel ikke å gi adgang til kontroll i sitt private hjem, med mindre det utøves næringsvirksomhet fra den opplysningspliktiges private hjem.

(2) Ved kontroll som nevnt i første ledd, skal den opplysningspliktige gi opplysninger som vedkommende plikter å gi etter §§ 13-3 a og 13-3 b. Den opplysningspliktige skal også gi tollmyndighetene adgang til undersøkelse av lokaler og varer og gjennomsyn av arkiver mv. Tollmyndighetene kan kreve vareprøver avgitt uten vederlag. Ved gjennomsyn av virksomhetens arkiver kan tollmyndighetene kopiere til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos den opplysningspliktige eller hos tollmyndighetene.

(3) Om nødvendig kan det kreves hjelp av politiet til å få utlevert regnskapsmateriale, bøker, dokumenter, varer mv.

(4) Den opplysningspliktige eller en fullmektig skal, når tollmyndighetene krever det, være til stede ved kontroll som nevnt i første ledd, og yte nødvendig veiledning og bistand.

(5) Tollmyndighetene kan også foreta tilsvarende kontroll hos importør, eksportør eller produsent i forbindelse med kontroll av utferdigede fakturaer, opprinnelsesbevis eller andre særlige legitimasjonsdokumenter.

(6) Dersom Riksrevisjonen krever det, skal den opplysningspliktige uten opphold legge fram dokumenter og erklæringer som legitimerer data overført ved hjelp av elektronisk databehandling.

(7) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes framgangsmåte ved kontroll etter denne paragrafen.

0 Endret ved lover 12 des 2008 nr. 102, 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017), 21 juni 2017 nr. 82.

§ 13-5. Pålegg om bokføring

(1) Tollmyndighetene kan pålegge bokføringspliktige som omfattes av § 13-4 å oppfylle sin plikt til å innrette bokføringen, spesifikasjonen, dokumentasjonen og oppbevaringen av regnskapsopplysninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av lov 19. november 2004 nr. 73 om bokføring.

(2) Pålegg om bokføring rettes til styret i selskap, samvirkeforetak, forening, innretning eller organisasjon og sendes hvert medlem. Det skal settes en frist for oppfyllelse. Fristen skal være minimum fire uker og ikke lenger enn ett år.

0 Tilføyd ved lov 13 des 2013 nr. 124.

§ 13-6. Klage over pålegg om bokføring

(1) Den som får pålegg om bokføring etter § 13-5, kan klage over pålegget.

(2) Klage, som kan være muntlig, må fremsettes straks når den pålegget angår er til stede, og ellers innen tre dager.

(3) Den som har gitt pålegget skal enten omgjøre det eller snarest mulig legge klagen fram for nærmeste overordnede forvaltningsorgan til avgjørelse.

(4) Pålegget skal etterkommes selv om klagen ikke er avgjort, hvis ikke den som ga pålegget gir utsetting. Utsetting bør gis hvis den som ga pålegget finner at klagen reiser rimelig tvil om lovligheten av pålegget.

0 Tilføyd ved lov 13 des 2013 nr. 124.

§ 13-7. Kontroll med tollager

(1) Tollmyndighetene skal til enhver tid ha uhindret adgang til ethvert område eller bygning som er godkjent som tollager, og andre steder hvor tollmyndighetene har gitt tillatelse til lagring av ufortollete varer. Tollmyndighetene kan foreta de undersøkelser som anses nødvendige.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes kontroll etter denne paragraf.

0 Endret ved lov 13 des 2013 nr. 124, endret paragrafnummer fra § 13-5.

§ 13-8. Tollmyndighetenes adgang til å bruke makt

(1) Nektet tollmyndighetene adgang til transportmiddel, sted eller område, hvor tollmyndighetene etter loven har rett til å ferdes eller foreta undersøkelser, kan tollmyndighetene skaffe seg adgang med makt. Maktbruken må være nødvendig, og stå i forhold til situasjonens alvor, tjenestehandlingens formål og omstendighetene for øvrig.

(2) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes adgang til å bruke makt etter denne paragraf.

0 Endret ved lov 13 des 2013 nr. 124, endret paragrafnummer fra § 13-6.

§ 13-9. Plikt til å medvirke ved tollkontroll

(1) Enhver som befinner seg på et sted og under forhold som nevnt i §§ 13-1 og 13-3, skal stanse når tollmyndighetene ved tegn eller på annen måte krever det. Vedkommende skal gi de opplysningene og yte den hjelpen som tollmyndighetene finner nødvendig for at de kan gjennomføre kontrollen. Vedkommende skal vise frem varer som han eller hun bringer med når tollmyndighetene krever det.

(2) Departementet kan gi forskrift om medvirkningsplikten etter denne paragraf.

0 Endret ved lov 13 des 2013 nr. 124, endret paragrafnummer fra § 13-7.

§ 13-10. Tollvakt

(1) Dersom tollmyndighetene finner at betryggende kontroll med et transportmiddel bare kan skje ved hjelp av tollvakt, skal den ansvarlige for transportmiddelet dekke ekstraomkostningene med dette. Tollskyldneren har samme plikt når tollvakt er nødvendig for kontroll med varer som blir liggende på losse- eller lasteplass eller i lagerkur.

(2) Tollmyndighetene kan kreve at det stilles sikkerhet for betaling av utgiftene. I tilfelle som nevnt i første ledd første punktum, kan transportmiddelet tilbakeholdes inntil sikkerhetsstilling eller betaling skjer.

(3) Når tollmyndighetene krever det, skal den ansvarlige sørge for at tollvakten skaffes passende oppholdssted, og i fartøy også køyeplass.

(4) Departementet kan gi forskrift om tollvakt etter denne paragraf.

0 Endret ved lov 13 des 2013 nr. 124, endret paragrafnummer fra § 13-8.

§ 13-11. Bruk av tollsegl

(1) Dersom kontrollformål tilsier det, kan tollmyndighetene benytte tollsegl.

(2) Departementet kan gi forskrift om bruk av tollsegl etter denne paragraf.

0 Endret ved lov 13 des 2013 nr. 124, endret paragrafnummer fra § 13-9.

§ 13-12. Planlegging, målretting og gjennomføring av kontroller

(1) Ved planlegging, målretting og gjennomføring av kontroller kan tollmyndighetene innhente, lagre, sammenstille og bruke nødvendige personopplysninger, herunder helseopplysninger, jf. personvernforordningen artikkel 9 nr. 1, og opplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 10. For samme formål kan grensekryssende trafikk på landeveien og fergeterminaler med utenlands trafikk overvåkes av tollmyndighetene ved bruk av skiltgjenkjenningssystem.

(2) Kildene for personopplysningene kan være anonyme. Det er ikke krav om at personopplysningene er fullstendige og verifiserte. Tollmyndighetene må innen fire måneder avklare om ikke-verifiserte personopplysninger er korrekte og relevante.

(3) Personopplysninger skal ikke lagres lenger enn det som er nødvendig ut fra formålet med behandlingen. Personopplysninger knyttet til resultatene av analyser av varer og substanser, kan lagres i inntil fem år eller inntil rettskraftig dom foreligger. Opplysninger innhentet ved skiltgjenkjenningssystem, kan lagres inntil seks måneder etter at opplysningene er innhentet.

(4) Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av reglene i denne paragraf.

0 Tilføyd ved lov 21 juni 2013 nr. 70, endret ved lover 13 des 2013 nr. 124, endret paragrafnummer fra § 13-10, 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017), endret ved lov 15 juni 2018 nr. 38 (ikr. 20 juli 2018 iflg. meddelelse 17 juli 2018 nr. 1195).

Kapittel 14. Tollsamarbeid med annen stat

§ 14-1. Håndhevelse av annen stats tollbestemmelser i kontrollområde på norsk område

(1) Etter overenskomst om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand med annen stat, kan den andre statens regler om toll og vareførsel anvendes og håndheves under utøvelse av tolltjeneste for den andre staten. Også andre bestemmelser kan håndheves, dersom overenskomsten gir grunnlag for det. Adgangen etter første og annet punktum gjelder innenfor særskilte fastsatte kontrollområder på norsk område etter § 14-2.

(2) Håndhevelse etter første ledd kan foretas av den annen stats tjenestepersonell eller av norsk tjenestepersonell, eller av begge staters tjenestepersonell.

(3) Tvangsmidler etter den annen stats lovgivning kan bare anvendes på norsk område ved undersøkelser i umiddelbar sammenheng med en overtredelse av § 16-2 om ulovlig vareførsel, eller forsøk på slik overtredelse.

(4) Er en vare gjenstand for inndragning etter begge staters lovgivning, skal inndragningen fortrinnsvis skje til fordel for den stat der beslaget fant sted, hvis ikke annet i det enkelte tilfelle blir avtalt mellom de to staters myndigheter.

(5) Departementet kan gi forskrift om håndhevelse av annen stats tollbestemmelser etter denne paragraf.

§ 14-2. Fastsettelse av særskilt kontrollområde

- (1) Til gjennomføring av overenskomst med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand i tollsaker, kan det fastsettes et særskilt kontrollområde:
- a) langs grensen mot vedkommende stat som tilsvarer et lignende område på denne statens område. Kontrollområdets bredde på norsk område må ikke overstige¹ 15 kilometer,
 - b) andre steder på norsk område, som omfatter veistrekninger, jernbanestrekninger med ett eller flere stasjonsområder, landingsplasser for luftfartøyer, skipsleder eller havneområder, når tollsamarbeidet om kontroll med vei-, jernbane-, luft- eller sjøtrafikken gjør dette nødvendig.
- (2) §§ 14-1, 14-3 (2), 14-4 (1) og 14-5 gjelder også utenfor kontrollområdene, dersom formålet er å undersøke om det foreligger forsøk på ulovlig vareførsel, og forfølgelsen av den mistenkte ut over kontrollområdet skjer i umiddelbar sammenheng med gjerningen.
- (3) Departementet kan gi forskrift om utstrekningen av de særskilte kontrollområder etter denne paragraf, herunder om tollmyndighetenes kontrollvirksomhet i og utenfor disse kontrollområdene.

1 Skal vel være «overstige».

§ 14-3. Håndhevelse av norske tollbestemmelser på annen stats territorium

- (1) Norske bestemmelser om toll, inn- og utførsel og andre bestemmelser om trafikken som tollmyndighetene håndhever, kan etter overenskomst med annen stat anvendes på denne statens område.
- (2) Den andre statens tjenestepersonell kan gis myndighet til, helt eller delvis, å håndheve bestemmelser som nevnt i første ledd på den annen stats område, eller i kontrollområde på norsk område.
- (3) Departementet kan gi forskrift om håndhevelse av norske tollbestemmelser etter denne paragraf, herunder om i hvilken utstrekning tollmyndighet skal overføres til fremmed stats tjenestepersonell.

§ 14-4. Tjenestepersonell som utøver annen stats tollmyndighet

- (1) Tjenestepersonell som utøver annen stats tollmyndighet innen kontrollområder på norsk område, etter overenskomst med vedkommende stat, skal anses som offentlig tjenestepersonell etter straffeloven §§ 155, 156, 160 og 162. Straffeloven §§ 155, 156, 160 og 162 gjelder også for handlinger foretatt på annens stats territorium, overfor tjenestepersonell som utfører norsk tolltjeneste etter overenskomst med annen stat.
- (2) Norsk tjenestepersonell som utfører annen stats tolltjeneste etter overenskomst om tollsamarbeid med annen stat, skal under slik tjeneste anses som offentlig tjenestepersonell etter straffeloven §§ 171 til 174 og etter lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m.¹
- (3) Annen stats tjenestepersonell som utfører norsk tolltjeneste etter overenskomst om tollsamarbeid med vedkommende annen stat, er ikke underlagt norsk straffe- eller disiplinærmyndighet for handlinger foretatt under slik tjeneste. Deres fullmakt til å utføre norsk tolltjeneste kan tas tilbake av vedkommende norske myndighet.
- (4) Departementet kan gi forskrift om tolltjenestepersonells utførelse av annen stats tollmyndighet etter denne paragraf.

0 Endret ved lover 19 juni 2009 nr. 57, 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015).

1 Opphevet. Se nå lov 16 juni 2017 nr. 67.

§ 14-5. Overgivelse av person til annen stats kontrollmyndighet mv.

(1) Den som i forbindelse med iverksatt eller tilsiktet iverksatt handling, pågripes innen kontrollsonen på norsk territorium, fordi vedkommende med skjellig grunn mistenkes for brudd på annens stats tollbestemmelser, jf. § 14-1 første ledd, kan umiddelbart føres til den annen stats toll- eller politimyndighet, dersom det ikke foreligger spesielle grunner mot det, og:

- a) den mistenkte er ukjent og unndrar seg å oppgi navn og hjemsted, eller det er skjellig grunn til mistanke om at den mistenktes opplysninger er uriktige,
- b) den mistenkte ikke har hjemsted i Norge eller den annen stat, og det er skjellig grunn til å frykte for at den mistenkte ved å begi seg til en tredje stat vil unndra seg rettergang og straff,
- c) det ellers med skjellig grunn kan antas at den mistenkte vil unndra seg rettergang og straff, eller ved unndragelse av bevis eller på annen måte vil vanskeliggjøre sakens utredning.

(2) Dersom lovbruddet er begått før overlevering som nevnt i første ledd fra annen stat til norsk toll- eller politimyndighet, må den overleverte ikke straffeforfølges eller straffes for annet lovbrudd enn overtredelse av de bestemmelser som er nevnt i § 14-1 første ledd. Dette gjelder likevel ikke dersom:

- a) særskilt tillatelse er gitt av den stat der den overleverte er pågrepet,
- b) den overleverte selv i rettsmøte har samtykket i det,
- c) den overleverte har unnlatt å forlate landet innen en måned etter rettergang og gjennomført straff eller annen reaksjon som måtte være ilagt den overleverte for lovbrudd som har vært årsak til overleveringen,
- d) den overleverte har vendt tilbake til landet etter å ha forlatt det.

(3) Den overleverte må ikke utleveres til en tredje stat, hvis ikke den stat hvor den overleverte er pågrepet, har gitt tillatelse til det.

(4) Bestemmelsene i annet og tredje ledd gjelder ikke norsk statsborger med hjemsted i Norge.

(5) Departementet kan gi forskrift om overføring og utlevering av person etter denne paragraf.

§ 14-6. Bruk av annen stats tollsegl

(1) Utøves norsk tollmyndighet etter overenskomst med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand i tollsaker, kan den annen stats tollsegl benyttes som norsk tollsegl.

(2) Departementet kan gi forskrift om bruk av tollsegl etter denne paragraf.

§ 14-7. Hjelp fra andre norske myndigheter

(1) § 12-3 første ledd skal gjelde tilsvarende når annen stats tolltjenestepersonell utfører norsk eller fremmed stats tolltjeneste på norsk område, etter overenskomst med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand i tollsaker.

(2) Departementet kan gi forskrift om hjelpeplikt etter denne paragraf.

§ 14-8. Utvexling av opplysninger med annen stat

(1) Til gjennomføring av overenskomst med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand i tollsaker, kan tollmyndighetene, uten hinder av taushetsplikt, utveksle opplysninger til bruk for vedkommende stats myndigheter for å sikre oppkreving av toll og avgifter, overholdelse av bestemmelser om transittering og vareførsel, og hindre og forfølge overtredelser av nevnte bestemmelser.

(2) Bestemmelser i lov om plikt til å gi opplysninger til bruk for myndighetene ved utskrivning av skatt eller offentlig avgift, gjelder tilsvarende, når det med hjemmel i overenskomst med fremmed stat innhentes opplysninger til bruk for utenlandsk tollmyndighet.

(3) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes utveksling av opplysninger med annen stat etter denne paragraf, herunder fastsette at tollmyndighetene under forbehold om gjensidighet kan utveksle slike opplysninger med tollmyndighet i annen stat uten at formell overenskomst med vedkommende stat er inngått.

§ 14-9. Innkreving av krav utskrevet av myndighet i annen stat

(1) Til gjennomføring av overenskomst med annen stat om tollsamarbeid eller annen gjensidig bistand i tollsaker, kan tvangskraftige krav på toll og avgifter som er utskrevet av myndighet i annen stat, innkreves av norske myndigheter etter de regler som gjelder for tilsvarende eller lignende norske krav.

(2) Departementet kan gi forskrift om innkreving av krav som nevnt i første ledd.

Kapittel 15. Tilbakehold av varer som krenker immaterialrettigheter

§ 15-1. Varsel og tilbakehold av varer før midlertidig forføyning

(1) Tollmyndighetene kan uten hinder av taushetsplikt varsle rettighetshaveren dersom det foreligger begrunnet mistanke om at innførsel eller utførsel av varer som er under tollmyndighetenes kontroll, vil utgjøre et inngrep i en immaterialrettighet som nevnt i tvisteloven § 28 A-1 tredje ledd første punktum. Foruten grunnlaget for mistanken skal det i varselet, i den utstrekning disse er kjent for tollmyndighetene, gis opplysninger om avsenders og mottakers navn og adresse, varenes opprinnelse, varenes art og antallet varer. Tollmyndighetene kan holde varene tilbake i inntil ti virkedager regnet fra da varselet ble gitt.

(2) Mottaker eller dennes representant skal varsles når tollmyndighetene varsler rettighetshaver eller holder tilbake varer etter første ledd.

(3) Kapitlet her gjelder tilsvarende ved innførsel eller utførsel av varer som krenker markedsføringsloven § 30, og ved innførsel eller utførsel av varer som krenker markedsføringsloven §§ 25 og 26, når krenkelsen består i etterligning av annens produkt, kjennetegn, reklamemidler eller andre frembringelser.

(4) Departementet kan gi forskrift om at rettighetshavere oppfordres til å gi tollmyndighetene opplysninger med sikte på å avdekke varer som nevnt i første ledd, og om hvem som skal motta varsel på vegne av rettighetshaver.

0 Endret ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 15-2. Midlertidig forføyning

(1) I midlertidige forføyninger til sikring av immaterialrettigheter etter tvisteloven § 34-7, skal det angis hvilke varer tollmyndighetene skal holde tilbake og i hvor lang tid tollmyndighetene skal søke å avdekke slike varer. Retten underretter tollmyndighetene om forføyningen. Er saksøkeren pålagt å stille sikkerhet for mulig erstatning til varens eier eller mottaker, underrettes tollmyndighetene først når saksøkeren har stilt sikkerhet. I underretningen skal retten ta med de tilleggsopplysninger om varene som den har kjennskap til og som kan hjelpe tollmyndighetene til å avdekke varer som skal holdes tilbake.

(2) Når tollmyndighetene har mottatt underretning fra tingretten om å holde angitte varer tilbake fra frigjøring, skal tollmyndighetene søke å avdekke slike varer som mottas til tollbehandling.

(3) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes kontroll av varer som skal holdes tilbake til sikring av immaterialrettigheter etter denne paragraf.

§ 15-3. Varsel mv. ved tilbakehold av varer

(1) Når tollmyndighetene har avdekket varer som skal holdes tilbake på grunnlag av en midlertidig forføyning, skal de straks varsle tingretten, saksøkeren, mottakeren av varen, og i tilfelle den som representerer mottakeren overfor tollmyndighetene, eller som på mottakerens vegne har omsorg for varen ved innførsel. I varselet skal det opplyses om at varene blir holdt tilbake i samsvar med den midlertidige forføyningen inntil retten eller saksøkeren bestemmer annet, eller retten gir beskjed om at forføyningen er rettskraftig opphevet eller falt bort. I varselet til saksøkeren skal det i tillegg, i den utstrekning disse er kjent for tollmyndighetene, gis slike opplysninger om avsender, mottaker og varene som nevnt i § 15-1 første ledd annet punktum.

(2) Når retten mottar varsel fra tollmyndighetene etter første ledd, skal den straks sette en kort frist for saksøkeren til å reise søksmål mot mottakeren av varen om det krav forføyningen skal sikre, med mindre retten allerede har fastsatt en slik frist. Er forføyningen besluttet uten innkalling til muntlig forhandling, kan mottakeren av varen og enhver annen som er rammet av forføyningen kreve etterfølgende muntlig forhandling etter tvisteloven § 32-8.

(3) Tollmyndighetene kan etter begjæring beslutte at rettighetshaveren, mottakeren eller dennes representant, skal gis adgang til å undersøke varer som holdes tilbake etter § 15-1 første ledd, eller på grunnlag av en midlertidig forføyning hos tollmyndighetene. Tollmyndighetene kan også beslutte at eksemplarer av slike varer skal overlates til rettighetshaveren for undersøkelser. Varer som overlates til rettighetshaveren skal returneres så snart undersøkelsene er fullført eller tilbakeholdet har falt bort. Rettighetshaveren er ansvarlig for skade på varer som oppstår i forbindelse med undersøkelser etter leddet her.

(4) Departementet kan gi forskrift om tollmyndighetenes varsling av tiltak til sikring av immaterialrettigheter etter paragrafen her.

0 Endret ved lov 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 15-4. Deklarering, ansvar for lagerleie, ødeleggelse av varer m.m.

(1) Tollmyndighetenes tilbakeholdelse av varer etter § 15-1 første ledd eller på grunnlag av en midlertidig forføyning, endrer ikke plikten til å deklare varene og til å svare toll og omkostninger. Rettighetshaveren er ansvarlig for kostnadene til lagerleie i tidsrommet varer holdes tilbake etter § 15-1 første ledd eller på grunnlag av en midlertidig forføyning, og skal varsles etter skattebetalingsloven § 14-10 annet ledd, på samme måte som mottakeren av varen for varen, kan tvangs selges på grunn av manglende betaling av lagerleie.

(2) Varer kan ikke tvangsselges etter §§ 4-2, 4-27 og 4-32 så lenge de holdes tilbake etter § 15-1 første ledd eller på grunnlag av en midlertidig forføyning. Det samme gjelder hvis det er fastslått ved dom eller følger av en bindende avtale mellom rettighetshaveren og mottakeren eller dennes representant at varene utgjør inngrep i en immaterialrettighet.

(3) Tollmyndighetene kan besørge ødeleggelse av varer som holdes tilbake, eller andre tiltak som gjelder varene, når dette følger av dom eller når mottakeren eller dennes representant har gitt samtykke til det. Rettighetshaveren er ansvarlig overfor tollmyndighetene for kostnader tollmyndighetene påføres i forbindelse med ødeleggelse av varer eller andre tiltak som gjelder varene.

0 Endret ved lover 10 des 2010 nr. 70, 31 mai 2013 nr. 25 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 31 mai 2013 nr. 543).

§ 15-5. Opphevelse og bortfall av forføyning

(1) Opphever retten forføyningen, eller treffer den avgjørelse om at forføyningen er falt bort, skal den underrette tollmyndighetene om det når avgjørelsen er rettskraftig. I tilfeller som nevnt i tvisteloven § 34-6 kan tollmyndighetene anmode retten om å treffe avgjørelse om at forføyningen er falt bort.

(2) Departementet kan gi forskrift om opphevelse og bortfall av midlertidig forføyning etter denne paragraf.

Kapittel 16. Straff og andre reaksjoner

§ 16-1. Alminnelige bestemmelser om straff

(1) Både uaktsomme og forsettlig overtreddelser av §§ 16-2 til 16-7 er straffbare.

(2) Forsøk er straffbart. Forsøk straffes på samme måte som fullbyrdet overtreddelse.

0 Endret ved lov 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015).

§ 16-2. Ulovlig vareførsel

(1) Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler straffes den som i strid med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i denne lov, innfører eller utfører en vare utenom tollmyndighetenes kontroll, eller som disponerer over en vare i strid med noen bestemmelse gitt i eller med hjemmel i denne lov.

(2) Som ulovlig innførsel eller utførsel regnes også det forhold å ikke oppgi til tollmyndighetene en vare som finnes i transportmiddel, når man er pliktig til det. Det samme gjelder når en vare for å unndras riktig tollbehandling, er gitt et villedende utseende eller er gjemt inne i eller blant andre varer.

(3) På samme måte som i første ledd straffes fører av transportmiddel som ikke på forsvarlig måte søker å hindre at en vare ulovlig føres ut fra, eller inn i, transportmiddelet.

§ 16-3. Forberedelse til ulovlig vareførsel

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler straffes den som inngår avtale med noen i inn- eller utland med sikte på inn- eller utførsel av en vare i strid med bestemmelse gitt i eller med hjemmel i denne lov.

§ 16-4. Heleri av ulovlig innført vare mv.

Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler straffes den som transporterer, oppbevarer, skjuler, avhender, overlater til andre eller erverver en vare som er innført eller disponert over i strid med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i denne lov.

§ 16-5. Motarbeiding av tollmyndighetene

(1) Med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler straffes den som i strid med bestemmelser gitt i eller med hjemmel i denne lov, unnlater å følge fastsatte kontrollbestemmelser eller pålagte kontrolltiltak, unnlater å yte pliktig bistand eller unnlater å gi pliktige erklæringer eller deklarasjoner.

(2) På samme måte straffes den som gir uriktige erklæringer, uriktige opplysninger eller legger frem uriktige legitimasjonsdokumenter eller på andre måter søker å villedde tollmyndighetene.

(3) På samme måte straffes den som i Norge utsteder eller foranlediger utstedt uriktig opprinnelsesbevis, faktura eller annet uriktig legitimasjonsdokument som er bestemt til å tjene som bevis ved tollekspedisjon av en vare i et annet land.

§ 16-6. Straff for brudd på lås eller segl mv.

(1) Den som rettsstridig bryter:

- a) tollmyndighetenes lås eller segl,
- b) lås eller segl påsatt eller godkjent av utenlandsk tollmyndighet som Norge etter konvensjon er forpliktet til å godta, eller
- c) annen stats tollsegl som er benyttet etter § 14-6

straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder eller begge deler.

(2) Er lås eller segl som nevnt i første ledd rettsstridig brutt, straffes den som er ansvarlig for låsen eller seglet med bøter hvis bruddet skyldes forsømmelse fra vedkommendes side eller hvis vedkommende ikke etter bruddet har truffet forsvarlige tiltak for å hindre at noen vare kunne fjernes eller forandres.

(3) Bestemmelsene i første og annet ledd får tilsvarende anvendelse når noen rettsstridig skaffer seg adgang til en vare som er under lås eller segl, selv om låsen eller seglet ikke er blitt brutt.

§ 16-7. Særlig grov overtredelse

(1) Straffen for særlig grov overtredelse av §§ 16-2 til 16-6 er bøter eller fengsel inntil 2 år, men fengsel inntil 6 år ved forsettlig eller grovt uaktsom overtredelse.

(2) Ved avgjørelsen av om overtredelsen skal regnes som særlig grov, legges vekt på om overtredelsen har stort omfang, om inn- og utførsel av varen er forbudt eller underlagt særlige vilkår, om de varer overtredelsen gjelder var bestemt til å omsettes av lovovertrедeren, om denne tidligere er dømt for overtredelse av tollovgivningen eller om det foreligger andre omstendigheter av særlig skjerpene art.

§ 16-8. Inndragning

(1) Dersom eieren av en vare som har vært gjenstand for overtredelse etter dette kapittel, ikke er kjent eller har ukjent oppholdssted i Norge, og heller ikke lovovertræderen er kjent eller har ukjent oppholdssted i Norge, tilfaller varen statskassen, såfremt eieren ikke har meldt seg innen 1 måned etter at varen kom i det offentliges besittelse.

(2) Departementet kan gi forskrift om inndragning etter denne paragraf.

§ 16-9. Forenklet forelegg

(1) For tollovertredelser av mindre alvorlig art kan bøtelegging på stedet eller i ettertid, skje ved forenklet forelegg etter faste bøtesatser. I slikt forelegg kan straffebudet og det straffbare forhold betegnes ved stikkord eller på lignende måte.

(2) Forelegget skal omfatte inndragning av de varer som har vært gjenstand for tollovertredelsen. Istedenfor varene kan inndras det beløp som svarer til varenes verdi.

(3) Tolltjenestepersonell kan gis myndighet til å utferdige forenklet forelegg.

(4) Forelegg som er skrevet ut på stedet, faller bort dersom det ikke straks vedtas. Er siktede under 18 år, kan det gis en kort frist for vedtagelsen av forelegget. For forelegg som er skrevet ut i ettertid, gjelder straffeprosessloven § 256 nr. 5 tilsvarende. Slikt forelegg faller bort dersom det ikke vedtas innen fristen.

(5) Påtalemyndigheten kan til gunst for siktede oppheve et vedtatt forelegg.

(6) Departementet kan gi forskrift om bruk av forenklet forelegg etter denne paragraf, herunder hvilke tollovertredelser ordningen skal omfatte, bøtesatser, subsidiær fengselsstraff, inndragning og fremgangsmåten når forelegget skrives ut i ettertid.

§ 16-10. Tilleggstoll

(1) Den som forsettlig eller uaktsomt har overtrådt denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven, kan ilegges tilleggstoll med inntil 60 prosent av toll fastsatt etter denne lov og Stortingets vedtak om toll, dersom statskassen er eller kunne ha vært unndratt toll.

(2) Tilleggstoll kan ilegges inntil 3 år regnet fra det tidspunkt tollmyndighetene oppdaget feilen, men ikke senere enn 10 år fra innførselstidspunktet.

(3) Departementet kan gi forskrift om tilleggstoll etter denne paragraf.

⁰ Endret ved lov 22 juni 2012 nr. 42.

§ 16-11. Adgangen til å representere mottaker eller avsender

(1) Personer som har opptrådt i strid med denne lov eller forskrifter gitt i medhold av denne lov eller i strid med meddelt tillatelse, eller som har gjort seg skyldig i annet straffbart forhold overfor tollmyndighetene, kan forbys adgang til å representere mottakeren eller avsenderen av varer.

(2) Departementet kan gi forskrift om adgangen til å representere mottaker eller avsender etter denne paragraf.

§ 16-12. *Tilbakehold av ting til sikring av inndragningsbeløp og bøter*

(1) Transportmiddel og andre ting som har vært brukt ved overtredelse som nevnt i dette kapittel, kan tilbakeholdes til sikring av inndragningsbeløp og bøter som eieren eller noen i tjeneste på transportmiddelet er eller antas å ville bli ilagt i anledning av overtredelsen, såfremt overtredelsen gjelder en vare som er toll- eller avgiftspliktig ved innførsel.

(2) Ting som er tilbakeholdt med hjemmel i denne paragraf, kan selges til dekning av det beløp tilbakeholdelsen gjelder og påløpte omkostninger dersom beløpet ikke er betalt eller sikret på annen måte innen 1 måned etter at fastsettelsen av kravet er blitt endelig. Salget kan skje etter reglene om tvangssalg i skattebetalingsloven § 14-10.

§ 16-13. *Beslag og pågripelse*

(1) Foreligger skjellig grunn til mistanke om overtredelse som nevnt i dette kapittel, kan tollmyndighetene beslaglegge vare det kan bli tale om å inndra. Er overtredelsen av den art at den kan gi anledning til inndragning av transportmiddel eller hel eller delvis inndragning av last i transportmiddelet, plikter føreren og den øvrige besetning etter krav fra tollmyndighetene å føre transportmiddelet til det sted som tollmyndighetene bestemmer.

(2) Når vilkårene for pågripelse etter reglene i straffeprosessloven er til stede, kan pågripelse foretas av tollmyndighetene, som snarest mulig skal overlevere den pågrepne til politiet.

§ 16-14. *Behandling av beslag*

(1) Tollmyndighetene kan ta beslaglagt vare i forvaring.

(2) Vare som er utsatt for hurtig bedervelse, og levende dyr, kan straks utleveres eieren mot betaling av toll og offentlige avgifter, og deponering av et beløp som svarer til varens verdi eller mot annen sikkerhet. Såfremt eieren ikke vil overta varen, eller eieren er ukjent, kan varen selges etter reglene om tvangssalg i skattebetalingsloven § 14-10.

(3) Tollmyndighetene kan bestemme at varen istedenfor å selges, kan tilintetgjøres eller tas hånd om på annen måte. Bli varen tilintetgjort, plikter tollskyldneren å dekke omkostningene ved tilintetgjørelsen og de omkostninger som tidligere er påløpt.

(4) Departementet kan gi forskrift om beslag, forvaring, utlevering, salg og tilintetgjøring etter denne paragraf, herunder at også andre varer kan utleveres eieren på vilkår som nevnt i annet ledd, og om tollmyndighetenes adgang til å kreve dekket omkostninger.

§ 16-15. *Overtredelsesgebyr ved manglende deklareringsmidler*

(1) Ved brudd på deklareringsplikten for kontanter og andre betalingsmidler gitt i eller med hjemmel i denne lov, kan tollmyndighetene fastsette et gebyr på inntil 30 prosent av betalingsmiddelets pålydende.

(2) Tollmyndighetene kan tilbakeholde udeklarede betalingsmidler til sikring av gebyr som kan ilegges etter første ledd.

(3) Gebyret tilfaller statskassen.

(4) Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om innholdet i ordningen, herunder utmålingen av gebyret og om hvem som skal ha avgjørelsesmyndighet etter første og annet ledd.

0 Tilføyd ved lov 11 des 2009 nr. 126.

§ 16-16. Tvangsmulkt

(1) Tollmyndighetene kan ilegge den som ikke har etterkommet krav om å gi opplysninger etter §§ 13-3 a og 13-3 b, en daglig løpende tvangsmulkt fram til opplysningene gis. Det samme gjelder når det er åpenbare mangler ved de opplysningene som er gitt. Tvangsmulkt kan også ilegges den som ikke retter seg etter et pålegg om bokføring etter § 13-5 innen den fastsatte fristen.

(2) Samlet tvangsmulkt etter første ledd første og annet punktum kan ikke overstige 50 ganger rettsgebyret.

(3) Tvangsmulkt etter første ledd tredje punktum skal utgjøre ett rettsgebyr per dag, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd. I særlige tilfeller kan tvangsmulkten settes lavere eller høyere, men ikke høyere enn ti rettsgebyr per dag. Samlet tvangsmulkt kan ikke overstige én million kroner.

(4) Ved et vedtak om tvangsmulkt kan forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 unnlates. I meldingen om vedtaket om tvangsmulkt, jf. forvaltningsloven § 27, skal tollmyndighetene opplyse om hvilke plikter som ikke anses å være oppfylt, frist for når tvangsmulkten begynner å løpe og størrelsen på tvangsmulkten.

(5) Tollmyndighetene kan i særlige tilfeller redusere eller frafalle en påløpt tvangsmulkt.

(6) Tvangsmulkt påløper ikke dersom oppfyllelse blir umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige.

(7) Forhold knyttet til ileggelsen av tvangsmulkt kan påklages særskilt.

0 Tilføyd ved lov 13 des 2013 nr. 124, endret ved lov 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017).

§ 16-17. Overtredelsesgebyr

(1) Tollmyndighetene kan ilegge overtredelsesgebyr overfor

- a) den som overtrer plikter etter §§ 3-1 til 3-7
- b) den som overtrer plikter etter §§ 4-1, 4-10 til 4-12, 4-20 til 4-25 og 4-30
- c) den som ikke medvirker til kontroll etter §§ 13-4 og 13-7
- d) den som i Norge utsteder eller foranlediger utstedt uriktig opprinnelsesbevis, faktura eller annet uriktig legitimasjonsdokument som er bestemt til å tjene som bevis ved tollekspedisjon av en vare i et annet land.

(2) Overtredelsesgebyr etter første ledd bokstav c kan utgjøre inntil 50 rettsgebyr, jf. rettsgebyrloven § 1 annet ledd.

(3) Overtredelsesgebyr ilegges ikke dersom oppfyllelse var umulig på grunn av forhold som ikke skyldtes den ansvarlige.

(4) Departementet kan gi forskrift om utmåling av overtredelsesgebyr.

0 Tilføyd ved lov 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017).

§ 16-18. Saksbehandlingsregler og rettslig prøving i saker om et overtredelsesgebyr

(1) Forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16 kan unnlates når overtredelsesgebyr ilegges på stedet. Er forhåndsvarsel sendt, og saken avsluttes i første instansen med at overtredelsesgebyr ikke ilegges, skal parten underrettes om dette. Forvaltningsloven § 27 første ledd gjelder tilsvarende. Grunnlaget for at saken avsluttes, skal samtidig kort angis.

(2) I en sak om overtredelsesgebyr skal tollmyndighetene gjøre aktuelle parter oppmerksom på at det kan foreligge en rett til ikke å svare på spørsmål eller utlevere dokumenter eller gjenstander når svaret eller utleveringen vil kunne utsette vedkommende for overtredelsesgebyr eller straff. Orienteringsplikten gjelder ikke der parten må antas å være kjent med at det kan foreligge en slik rett.

(3) Ved prøving av et vedtak om overtredelsesgebyr kan retten prøve alle sider av saken.

0 Tilføyd ved lov 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017).

§ 16-19. Utsatt iverksetting av vedtak om sanksjon

(1) Vedtak om tilleggstoll og vedtak om overtredelsesgebyr etter § 16-17 skal ikke iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort.

(2) Dersom den som er ilagt tilleggstoll eller overtredelsesgebyr etter § 16-17 vil prøve vedtakets gyldighet for domstolene, skal vedtaket, dersom partene ber om det, ikke iverksettes før søksmålsfristen løper ut eller en endelig rettsavgjørelse foreligger.

0 Tilføyd ved lov 20 des 2016 nr. 115 (ikr. 1 jan 2017).

Kapittel 17. Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser og opphevelse av og endringer i andre lover

§ 17-1. Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.¹ Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

1 Fra 1 jan 2009 iflg. res. 7 nov 2008 nr. 1206.

§ 17-2. Overgangsbestemmelser

(1) Forskrifter og instruksjer gitt med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser eller lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven), gjelder fortsatt så langt de passer, inntil departementet opphever eller endrer dem i medhold av denne lov eller ved særskilt bestemmelse.

(2) Enkeltvedtak truffet i medhold av tolltariffens innledende bestemmelser eller lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven), opprettholdes i den perioden som er forutsatt i vedtakene, inntil de blir opphevet eller endret i medhold av denne lov eller ved særskilt bestemmelse.

(3) Departementet kan ellers gi nødvendige overgangsbestemmelser.

§ 17-3. *Endring i andre lover*

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Lov 10. juni 1966 nr. 5 om toll (tolloven) oppheves.
